

Uvodnik

Primož Krečič

Božična nežnost Boga

Sodobni teolog Bruno Forte pravi, da je življenje prehajanje iz enega telesa v drugo, iz svetlega telesa pri Bogu v temno telo človeka in obratno. Božji Sin je prišel živeti v človeško stvarnost, da bi jo razsvetlil in jo odprl za Boga. V Knjigi modrosti piše: "Ko je bilo namreč vse zavito v molčečo tišino in je noč prišla na pol svoje poti, je tvoja vsemogočna beseda iz nebes, s kraljevskega prestola, kakor spregled bojevnik poletela v sredo pogubi izročene dežele" (Mdr 18,14-15). Sveti Pavel pravi, da se je razkrila nežnost Boga, njegov nasmeh, ki rešuje ljudi (Tit 2,11). Vsemogočni se je razodel v krhkosti otroka, neskončni Molk je spregovoril kot Beseda v telesu, Lepota vsega se je podarila v pastirskem hlevu. Skozi ta vrata se je odprl pogled k neskončnim tišinam Boga, od koder prihaja življenje in kamor je usmerjeno nemirno človeško hrepenenje. Ili skozi ta vrata je povabilo vere, pri tem pa ji lahko pomagajo še druge človeške izkušnje, kot so umetnost, modrost, dobrotelost. Sredi 17. stoletja je slikar Caravaggio upodobil božični dogodek, ko Marija nežno objema otroka. Vse obdaja tišina, Marija ima priprte oči, njen pogled je usmerjen k otroku, utrujena je in premišljuje. Dogodek je intimen, pričakovani otrok presega to dogajanje, saj se s svojo božanskostjo in poslanstvom dotika usode sveta in ljudi. Bog si je izbral tak način, da bi od znotraj delil svoje življenje z vsakim človekom. Bog potrebuje ljudi ob svojem prihodu na svet. Mati ga objema in kaže ljudem. Slikar Lotto iz 15. in 16. stoletja predstavlja Jožefa, ki se čudi otroku, ki ga je sprejel kot krušni oče in mu dal ime. On tudi pričuje za Marijino devilstvo. Marija je v drži češčenja, roke ima prekrizane na prsih in se sklanja nad otroka, ki se dviguje proti njej. V bližini je križ, ker je Jezus rojen za pot, ki bo šla do smrti in odrešila svet. Božična upodobitev Gerarda delle Notti iz 16. stoletja kaže, kako stari svet, ki se je izgubil v temi, diha z novo lučjo, ki prihaja iz betlehemskega hleva. Luč je tako močna, da si morajo pastirji zakrivati oči. Njihova srca so polna presenečenja, zato tudi z veseljem oznanijo ljudem, da je rojen Odrešenik. Namesto običajne resnosti je veliko domačnosti, veselja in nežnosti. Marija odpre rjuho in pokaže Jezusa, oči in pogledi vseh so usmerjeni k otroku, ki izžareva neizmerno svetlobo. Ta razoroži vse, kar ni pristno, in razsvetljuje obraze, da morejo drug drugemu sijati z novo domačnostjo.

Za vstop v božično skrivnost je potreben klic. Poklicana sta bila Jožef in Marija, za njima še pastirji. Ti so pustili črede in pohiteli k pastirskemu zavetišču, kjer so doživeli veliko srečanje. Božje učlovečenje je sprejemanje Božje ljubezni, ki nas nagovarja. Zato so potrebna odprta vrata in mostovi do drugih, tudi do tistih, ki se še niso odprli ali se izogibajo.

Poslikava darovanja Svetih treh kraljev Novorojenemu v zasebni kapeli goriškega nadškofa, posvečena Odrešeniku, dal jo je narediti prvi slovenski kardinal in goriški nadškof Jakob Missia

Z besedami misijonarja Danila Lisjaka vam uredništvo in uprava Novega glasa voščita vesel Božič

Prijatelji, Jezus iz Betlehema se nam spet bliža v božični noči. Od tiste svete noči naprej se vse naše poti križajo z Njegovo. Ves svet je postal Betlehem in misijonsko delo je še posebej povezano s tisto preprosto okolico, v katero je Jezus prišel in še danes prihaja po nas.

Želim vam veselja pastirjev, naših raztrganih in bosih afriških otrok, Upanja in vztrajnosti afriške žene in globoke vere mojih kristjanov, mladih in starejših, ki se niso predali brezupu in vztrajajo kljub posledicam 20-letne vojne.

Njihove slamnate kolibe so tudi okolje drobne sreče in predane hvaležnosti. Lepe božične in novoletne praznike in zdravja v polnem pomenu besede Vam voščim

hvaležni, Danilo Lisjak - misijonar

www.igorgabrovec.net

**Božično sporočilo
miru in ljubezni naj
nas spremlja skozi vse leto**

Igor Gabrovec, deželni svetnik FJK

Drago Legiša je slavil 85 let

Še na mnoga, mnoga leta, dragi šef!

Pred dnevi je v Devinu slavil 85. obletnico svojega življenja naš šef.

Da, tako v našem malem uredništvu še vedno imenujemo dr. Draga Legiša, s katerim smo kar nekaj let prebili skupaj, v dobrem in slabem. Pa radi povečamo tudi po pravici, da skorajda ni dneva, ko se ga ne bi spomnili; z veseljem se ga spominjamo. Njegovo vprašanje: "Kaj je novega?", s katerim nas je vedno pozdravljalo, je danes v našem uredništvu prava "blagovna znamka", kot se tudi včasih kar na glas zasmeje, ko ga kdo citira, ne da bi navedel, kdo je dotično misel prvi povedal. Vsi vemo, da je to rekel naš šef. Tudi mlajši sodelavci in sodelavke, ki z njim nikdar niso delali in delale, dobro vedo, kdo je za nas bil šef. Časnikar in politični delavec dr. Drago Legiša se je rodil 17.12.1925 v Devinu. Gimnazijo je obiskoval v Trzinu, Gorici in Vidmu, maturiral pa je na komaj ustanovljeni slovenski realni gimnaziji v Trstu. Na pravni fakulteti tržaške univerze je diplomiral iz političnih ved. Politično je ves čas dejaven v Slo-

Foto DPD

venski skupnosti, še prej pa v SDZ in SKSZ. Leta 1952 je bil prvič izvoljen v devinsko-nabrežinski občinski svet, kjer je

dopolnil poslovnik, ki ureja potek časnikarskih državnih izpitov, da je bila slovenskim kandidatom priznana pravica, da lahko državni izpit opravljajo v slovenskem jeziku. Sklep je odobrilo pravdosno ministrstvo. Prej je takšna pravica bila priznana le južnotirolskim kandidatom, ki so izpit delali v nemškem jeziku. Dobro je, da se te stvari vedo tudi danes, ko se po eni strani zdi, da je vse dano in ni nihče ničesar storil.

Kot šef nas je naučil trdega in natančnega dela, predvsem pa zvestobe bralkam in bralcem, slovenski besedi, demokraciji, naši narodni skupnosti v Italiji in domovini Sloveniji, s katero, to so njegove besede, "moramo dihati, živeti, če hočemo kot narodna manjšina obstati".

"Ko greš v Rim, ko se srečaš z italijanskimi prijatelji, si zanje zanimiv predvsem zato, ker si Slovenec!" je bilo eno od njegovih navodil, ko smo odhajali na pot. "Biti to, kar si!" je bilo drugo vodilo, predvsem pa nas je učil ponosa, zavezanosti "naši stvari", teh lepih stvari, ki jih danes še kako pogrešamo v naši skupnosti!

"Biti svetovljan v Večnem mestu s kraškim borjačem v srcu!" je bilo njegovo vodilo. Hvala, šef!

In na mnoga, še na mnoga, lepa leta, šef!

Vsi, ki vas imamo radi pri Novem glasu

Osrednja revija za Slovence zunaj RS

Javni razpis za izbor izdajatelja

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (USZS) je v petek, 10.12.2010, v Uradnem listu RS št. 100/2010 in na spletnem naslovu Urada objavil Javni razpis za izbor izdajatelja osrednje revije za Slovence zunaj Republike Slovenije. Namen javnega razpisa je s pomočjo tiskanega medija-revije ohranjati narodno, jezikovno ter kulturno identiteto med slovenskimi rojaki, ki živijo v tujini in njihovimi potomci, njihovo medsebojno povezovanje in obveščanje o njihovih aktivnostih, oh-

ranjanjati vezi s Slovenijo ter obveščati slovenske javnosti o delovanju Slovencev zunaj Republike Slovenije.

Razpisna dokumentacija javnega razpisa je na voljo na naslovni spletni strani Urada (rubrika Aktualno) na www.uszs.gov.si ali ali na sedežu USZS, Komenškega 11, 1000 Ljubljana, vsak delavnik med 9. in 15. uro.

Vsa dodatna pojasnila in vprašanja je mogoče dobiti na USZS, vsak delavnik med 9. in 15. uro na tel: 01 230 8000 ali na elektronski pošti urad.slovenici@gov.si.

Javni razpis je odprt do 3.1.2011 do 15. ure.

Na dnu...

TAM DOLI JE ZASKRBLJUJOČE, LJUDI BRIGAJO BOLJ VOLITVE KOT MOLITVE IN ZADNJE ČASE IŠČEJO RAJ Z DEKODERJEM!

Italijanska vlada za zdaj "rešena"

Problemi pa ostajajo

Potekom glasovanja o nezaupnici vladi v poslanski zbornici, ki so jo predlagale vse v parlamentu zastopane opozicijske stranke, je pokazalo, da smo v Italiji še daleč od politične stabilnosti, ki je državi krvavo potrebna, da se izpelje dolgo odlagane reforme in se premoti vsesplošna kriza, ki že dolgo obremenjuje tako proizvodna podjetja kot široke družbene sloje in mlade generacije sili k protestom, ker ne vidijo perspektive za svojo prihodnost. Eden glavnih očitkov desnosredinski vladi s strani opozicijskih strank, sindikalnih organizacij, podjetnikov in obrtnikov je ta, da kljub večkratnim pozivom ni sprejela takšnih konkretnih ukrepov, ki bi sedanjim gospodarskim zastojem vsaj postopoma premaknili iz duševnega mrtvila. Pri tem so izrazile tudi pripravljenost podpreti zahtevane ukrepe, a vlada se je oklenila politike čakanja, da pride do samodejnega zagona na osnovi tržnih zakonitosti, izgovarjajoč se, da ne sme povečevati že itak previsokega državnega dolga.

Po drugi strani pa so nakopičena notranja trenja v glavni vladni stranki Ljudstva svobode privedla do globokega spora med predsednikom Berlusconiem in Finijem, soustanoviteljem stranke in predsednikom poslanske zbornice, kar je privedlo do ustanovitve samostojne poslanske skupine političnega gibanja Prihodnost in svoboda. Kot pogoj za ponovno podporo vladi in odstop od zahteve po glasovanju nezaupnice vladi v poslanski zbornici je Finijeva skupina zahtevala predhodno odstop predsednika vlade Berlusconi, a vsi poskusi posredovalcev v to smer so naleteli na zaničljivo zavrnitev zahteve. Enako zahtevo je postavil tudi prvak sredinske UDC Casini, ki ga je premier vabil

v vlado. V zakulisju pa so Berlusconijevi zaupniki navezali stike z nekaterimi poslanci Prihodnosti in svobode in trije od teh v zadnjem trenutku niso podprli nezaupnice vladi, tako da ni prešla večine glasov poslancev. Berlusconijska vlada se je tako za pčle tri glasove obdržala na krmilu. To je bil seveda neuspeh za vse politične stranke in še posebej za Finijev skupino. Mnogi se sprašujejo, kako je Berlusconijsko uspelo pridobiti na svojo stran omenjene poslance. Odgovor je zelo preprost: s prepričevalnimi ponudbami je izkoristil človeško slabost, da se za ceno ugodnosti odreče doslednosti.

Vlada se je tako za las rešila formalnega propada, vendar je s takšno pčlo večino obsojena na životarjenje, kaj šele, da bi se lahko lotila izpeljave obljubljenih reform. Če teh reform ni bila sposobna uresničiti s 65 glasovi večine, ki jo je imela pred sporom s Finijem, si je težko predstavljati, da bi ji to uspelo s tremi glasovi večine. Predsednik Berlusconi sedaj javno poziva vse tiste poslance iz opozicijskih strank, ki so nezadovoljni s politiko vodstev njihovih strank, naj se pridružijo Ljudstvu svobode, ter jim pri tem obljublja pomembna mesta v vladnih strukturah. Njegovi politični privrženci označujejo takšno "novačenje" poslancev iz drugih strank z obljubami raznih ugodnosti kot povsem zakonito. Na tako nizko moralno in politično raven je padla politika, ki po svoji bistveni definiciji pomeni delovanje za javno dobro z dovoljenimi sredstvi, ne pa, recimo, z moralno oporečnimi oblikami

podkupovanja, podobno kot se je dogajalo v propadajočem rimskem cesarstvu.

Predsednik vlade Berlusconi po opisani izpeljavi

glasovanja o nezaupnici v poslanski zbornici ob vsaki priložnosti poudarja, da njegova vlada namerava kljub pčli večini nadaljevati delovanje, dokler se bo dalo. Pri tem ima verjetno v mislih tudi predčasne volitve, ki naj bi mu pomagale popraviti omajani položaj po vseh dogodkih zadnjih mesecev.

Medtem se tudi opozicijske stranke skušajo tesneje povezati in napovedujejo koordinirano sodelovanje v luči novih razmer in prihodnjega političnega razpleta v državi. Tako so voditelji Casinijeve Sredinske demokratske unije (UDC), Finijeva gibanja Prihodnost in svoboda (FLI), Ruttelijevega Zavezništva za Italijo (API), Gibanja za avtonomije (MPA), ki ga vodi siciljski deželni predsednik Lombardo, ter skupina liberaldemokratov in republikancev sklenili, da formalno ustanovijo Sredinski nacionalni blok za Italijo, ki naj bi enotno nastopal navzven in še posebej do Berlusconijske vladne koalicije. Vodstvo Demokratske stranke proučuje nastali položaj in pripravlja smernice svojega delovanja in povezovanja z drugimi levosredinskimi skupinami. V Italiji se tako nakazuje dve strankarsko-politični povezavi v zadržanju do vladne koalicije med Ljudstvom svobode in Severno ligo, ki po splošnem mnenju ne bo dolgo vzdržala in se bo zato morala prej ali slej odločiti za preverjanje zaupanja volivcev na predčasnih parlamentarnih volitvah. V to smer se posebno nagiba Severna liga, ker računa, da bi na njih požela občuten volilni uspeh.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Prišel je, da nam pomaga

Če bi se povsem preprosto vprašali, zakaj se nam je Bog tako pomenljivo in čudovito približal, potem bi bil odgovor enako preprost, da zato, ker nam je hotel in nam hoče pomagati. Slej ko prej ve, da življenje človeka ni lahko in da ta človek že stoletja in stoletja išče srečno pot, pa je iskanje te poti tako zapleteno in večkrat mučno, saj pogostoma ni videti izhoda in ne pravega smerokaza. In tako se nenehno sprašujemo, kako bi prepoznali svojo notranjost, viharost misli, čustev in dejanj in kako bi dosegli v sebi mir in spokojnost ter tako željeno pomirjenost in zadovoljstvo. Istočasno nas bega svet okrog nas in drugi ljudje, kjer se sprašujemo, kako bi z vsemi njimi prav tako dosegli mir, spokojnost in razumevanje, kar bi nas razbremenilo. In tega miru, razumevanja in spokojnosti ne najdemo v polnosti niti v sebi in niti v odnosu do drugih - že doseženi trenutki sreče se nam izmikajo in nas puščajo praznih rok, osamljene in razočarane. Ta zgodba se ponavlja ves čas od pravadnih pričetkov pa vse do današnjih dni in prav do tega trenutka. In Bog, ki ljubi človeka, ga pozna in vanj verjame, je začutil, da je nujno in koristno temu človeku pomagati, pomagati tako, da bo deležen vseh tistih darov in blagov ter prepoznanj modrosti, ki jih bo človek hotel sprejeti. Otrok v jaslih je prečudovit pričetek te pomoči, ki jo je človek iz roda v rod hrepeneče pričakoval, ko pa bo ta otrok odrasel, bo vsem oznanil veselo novico, da srečna pot obstaja. Da spokojnost srca lahko zaživi prav v vsakem posamezniku in da ista srečna spokojnost lahko zaživi tudi v odnosu z drugimi, torej v vsej človeški skupnosti. In vesela novica je tako preprosta: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe in ne bo več v tebi maščevalnih zamer in ne boš več zavisten in ne boš hotel biti več kot drugi in ne boš hotel drugim ukazovati in jih podrejati in se ne boš boril proti drugemu človeku in mu hotel slabo. Ne boš zagovarjal ali celo spočenal nasilja, zaradi katerega se sprožajo obračuni in krutosti med bližnjimi osebami, med eno in drugo družino, med enim in drugim narodom, med eno in drugo državo, eno in drugo vero, med eno in drugo civilizacijo. Vesela novica je edina, ki prinaša mir vsakomur in vsem narodom ter celemu svetu, vesela novica je edina, ki rešuje posameznika in celotno človeštvo hkrati, toda razmere tudi v današnjem svetu kažejo, da še daleč ni osvojila srca ljudi. Zato toliko napetosti, nerazumevanja, pri tem pa vedno isto pehanje za slavo in čast in denar, vedno isto iskanje sovražnika, ki je menda kriv, da nismo srečni, ker nam je on vzel tisto, brez česar smo oropani za najlepše. Vedno nove borbe in spopadi, zdaj v tem zdaj v onem imenu, vedno skeleč občutek nezadoščenosti, vedno nekaj manjka in vedno smo za nekaj oropani. Vesela novica pa nas rešuje tega brezsmiselnega in krutega pekla, seveda če le nismo preveč navezani na mračna zadoščenja in se nam zastojna ljubezen ne zdi obupana tolažba slabotnih.

Janez Povše

...oddahni se, srce, zbežite,

vse grenke misli - na vigilijo novih zor!

Silvestrovo - Vinko Beličič

Blagoslovljen Božič ter srečno in uspeha polno Leto 2011.

SVET SLOVENSKEH ORGANIZACIJ

**Slovenska skupnost
Zbirna stranka Slovencev v Italiji**

vošči ob božičnih praznikih in ob vstopu v novo leto 2011 vsem svojim članom, somišljenikom, kandidatom in izvoljenim predstavnikom ter vsem Slovencem veliko uspešnega delovanja pod skupno evropsko streho brez meja

SLOVENSKA SKUPNOST
Trst-Gorica-Videm

BOŽIČNO VOŠČILO Tržaški škof msgr. Giampaolo Crepaldi

"Bodimo pobudniki obhajanja, miru in solidarnosti!"

Predragi bratje in sestre, na Božič, v življenje sveta, zlasti v temino njegovih moralnih in materialnih šibkosti, vdre Božja luč, zato da raznese temo, da odvzame zlo, da ponudi odrešenje in novo življenje. To je luč Otroka, ki se je rodil v Betlehemu, otrok, ki je Božji sin, Emanuel, Bog, ki je z nami, naš Odrešenik. Bog je prišel na svet, postal je naš bližnji. Na Božič smo poklicani sprejeti tega Otroka, ki je Gospod, vse-mogočni in večni, ki je sebe naredil majhnega in revnega in je svoje življenje živel v popolnem darovanju sebe, zato da bi nas in celotno človeštvo naredil za Božje sinove in drug drugemu brate, v enotnosti človeške družine. Angeli nad Betlehemsko jamo so peli: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem, ki jih

Bog ljubi". Jezus je mir. Če miru ni, to je zato, ker svet s težavo sprejema tega Boga. Svet ne zmore sprejeti Gospoda in ostane priklenjen na svoj greh in ob njegovih posledicah. Bog je postal eden izmed nas, je z nami, toda vprašati se moramo: "Ali smo mi z Njim, ga sprejemamo, živimo z Njim in Zanj?" Ga sprejemamo v naše zasebno življenje, v življenje naše družine? Kakšno mesto zaseda Bog, kako o njem govorimo na našem domu? Ga sploh sprejemamo na delovnih mestih in v tolikšnih dimen-

Foto A. Novak

zija bivanja? Ga sprejemamo v socialnem, gospodarskem, političnem in kulturnem življenju? Bog ni nasprotnik človeka, on sam je postal eden izmed nas, sočustvuje z vsakim, ker želi celosten razvoj življenja vsakogar. Pomislimo le na tragedijo lakote, ki tare stotine milijonov človeških duš, pomislimo na bolezni, ki preganjajo države na poti razvoja, na samoto ostarelih, na negotova obzorja mladit, na stisko brezposelnih, na nezgode priseljencev. Ne bomo mogli reči, da smo Kristusa sprejeli, dokler ne bomo nase sprejeli trpljenje toliko bratov. Kristjan se od Kristusa Gospoda uči, da postane pobudnik obhajanja, miru in solidarnosti. Naj se vsem izpolni voščilo za srečen Božič in za vero v Kristusa ter za ljubezen do bližnjega zlasti do najbolj potrebnega.

Tržaški škof-nadškof
Giampaolo Crepaldi

BOŽIČNO VOŠČILO Goriški nadškof msgr. De Antoni

Je Božič

Raztreseni zaradi puhle jalovosti tudi letos tvegamo, da ne bi dali veliko pozornosti razlogu, zaradi katerega slavimo Božič. V središču moramo postaviti Kristusovo rojstvo, saj v tistem Otroku je Bog pokazal svoj pravi obraz. On je "luč, ki razsvetljuje vsakega človeka in prihaja na svet", kot piše Janez. On je pravo upanje, ki spremeni življenje; je oseba, Beseda Boga, ki se je utelesil, in ne samo ideja. Odpreti se Njemu pomeni odpreti srce upanju in to je nadvse potrebno, če se zavedamo težkega trenutka, ki ga doživljamo.

Otrok se rojeva za nas in

drugi. Tisti Otroci še prihaja, da bi nas rešil novega mnogoboštva, ki se tudi danes dviga proti veri v edinega Boga. Sodobna božanstva, ki zaslužujejo človeka, so ekonomski kapitali, teroristično nasilje, mamila, tiranija javnega mnenja.

Da bi nas rešil teh božanstev, se je Bog utelesil, da bi nam povedal, da je vsak človek, kakršen koli že je, vreden Boga in uživa njegovo ljubezen.

Da bi nas potrdil v veri in nam pomagal se spet zavzeti za vse, kar je človeškega, bo sveti oče prišel v Ogled in Benetke, kjer bo srečal Cerkev severo-vzhoda, ki so prav v Ogledu prejele oznako evangelija, da bi nas spodbudil, da bi nas spodbudil, da bi to

oznani posredovali tudi ljudem našega časa.

Medtem pa gledamo na svet z očmi Betlehemskega Otroka, tako bomo opazili, da okrog nas manjkajo znamenja, ki opravičujejo upanje. Našli jih bomo v naših skupnostih, v dejavnostih Karitas, v služenju sestrskim Cerkvam na Slonokoščeni obali.

V takih znamenjih (sprejemanje, spre-

Foto DPD

prihaja, da bi nas spravil s človekom, pa čeprav nas kronika zasipava s podobami nasilja, z zaničevanjem življenja v številnih primerih, kot so Yara, Sarah, Sakine, Asia Bibi in vsi drugi kristjani, Pakistanci in

brnjenje srca, pozornost do bratov...) naj vsakdo postane protagonista, tedaj bo med nami Božič. In bo res Božič.

Srečen Božič.
Nadškof in metropolit
msgr. Dino De Antoni

Božično voščilo slovenskih škofov

"Bog ne zapušča sveta!"

Božično praznovanje z vrhuncem sredi noči in v času zimskega sončnega preobrata, ko se tema najdaljših noči pričenja umikati svetlobi dneva, nam sporoča: Bog ne zapušča sveta! Ostaja z nami kot Luč, kot Odrešenik! Dokler bo obstajal svet, ne bo nikoli prenehala aktualnost angelove vesele novice iz betlehemske noči: "Ne bojte se! Glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Kristus, Gospod" (Lk 2,10). Samo On je in ostane Pot (Jn 14,6) izhoda iz "dežele smrtne sence" (Iz 9,1). Bog se je učlovečil v kraju z imenom Betlehem, kar pomeni "hiša kruha". S tem je razodel, da želi postati za nas "kruh življenja". In v sveti evharistiji je tudi postal. Letos smo na ta vidik pozorni toliko bolj, ker je v pastoralnem letu krščanske dobrotelnosti in solidarnosti z geslom "Nosite bremena drug drugemu!" (Gal 6,2) naša občutljivost še bolj usmerjena na pomanjkanje kruha v najrazličnejših oblikah, ki ga v času krize

občutijo mnogi med nami. Ob letošnjem Božiču želimo slovenski škofje izraziti solidarnost vsem v daljšajočih se vrstah pred vrati Karitas in drugih dobrotelnih ustanov; čutiti želimo z vsemi brezposelnimi in drugače prizadetimi... Boleče je, da na svetu toliko ljudem primanjkuje vsakdanjega kruha, telesnega, duševnega in duhovnega; človek namreč ne živi samo od materialnega kruha, ampak tudi od kruha ljubečih odnosov, dobre besede in toplega družinskega zavetja. Zato naj letos v naših srcih odmeva tudi geslo leta boja proti revščini: "Nič revščine - ukrepaj takoj!" V

teh novih stiskah še bolj razumemo, zakaj se je Bog želel roditi v majhnosti, sredi revščine; v kraju z imenom Hiša kruha.

Po veličastnem doživetju slovenskega evharističnega kongresa je Božič spet izživ, da drug drugemu postajamo "kruh".

Ob božičnem praznovanju slovenski škofje vsem vam, dragi bratje in sestre v župnijskih občestvih, pa tudi vsem duhovnikom in diakonom, redovnikom in redovnicam, bogoslovcem in semeniščnikom, vsem ožjim sodelavcem, vsem našim zamejcem in zdomcem ter slovenskim misijonarjem, še posebej pa vsem bolnikom in najbolj preizkušanim bratom in sestrām (pri) voščimo obilje Božjega kruha, ki naj vaše življenjsko okolje v letu 2011 spreminja v sodobno hišo kruha za vse bližnje, ki so lačni pristne ljubezni! Enako voščilo namenjamo v duhu ekumenskega sožitja tudi vsem pravoslavnim in evangeličanskim bratom in sestrām.

ZDRUŽENJE
CERKVENIH
PEVSKIH
ZBOROV

želi vsem svojim
članom, sodelavcem
in prijateljem
blagoslovljene
božične praznike
in uspešno
novo leto 2011

ZVEZA SLOVENSKE
KATOLIŠKE PROSVETE

želi članom,
društvom, pevskim
zborom,
organizacijam
in vsem, ki njeno
delo podpirajo
in spremljajo, duhovno
bogat praznik
Gospodovega
rojstva in
Božji blagoslov
v novem letu 2011

Vsem svojim članicam,
sodelavcem in prijateljem
vošči srečen Božič
in zdravja polno
novo leto 2011
...
**SLOVENSKA
PROSVETA**

ARS Združenje ARS,
ki Vas bo
tudi v prihodnje
osrečilo z odličnimi
razstavami naših umetnikov,
Vam vošči vesele božične
praznike, miru in dobrega
v novem letu!

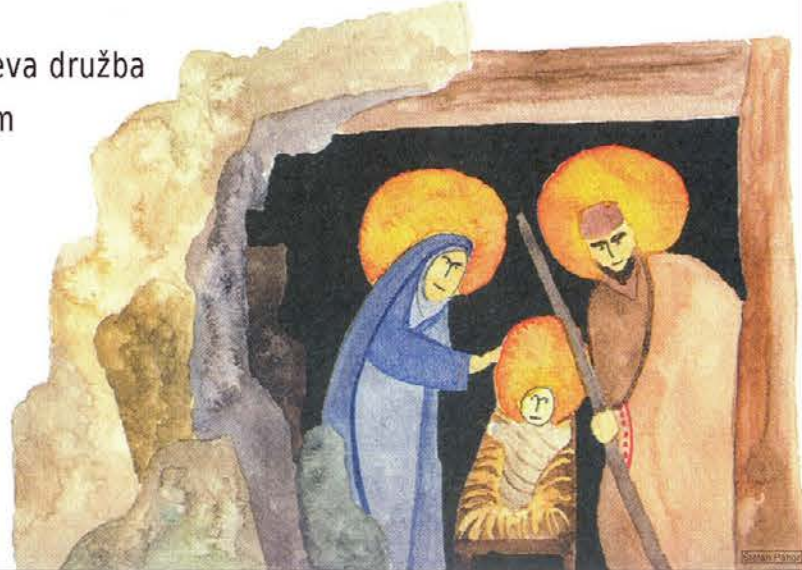
Blagoslovljen
in vesel Božič
Vam želi

**KULTURNI
CENTER
LOJZE
BRATUŽ**

Goriška Mohorjeva družba
želi vsem ljudem
dobre volje
blagoslovljeno
praznovanje
Kristusovega
rojstva!

200 let prihoda frančiškanov na Kostanjevico

Praznovanje ob jubileju kraja, ki združuje dve Gorici

“Kostanjevica je kraj, na katerega se človek kar naveže”, je v četrtek, 16. decembra, v samostanski dvorani Kostanjevice povedal p. David Šrumpf OFM, gvardijan priljubljenega svetišča, ki povezuje Novo Gorico in Gorico ter se pripravlja na svečano praznovanje 200-letnice prihoda frančiškanov. Ob tej priložnosti so prireditelji že izdali lep in bogat *Kostanjeviški koledar 2011*, v katerem so označeni datumi in zgodovinski dogodki, p. gvardijan pa je poskrbel tudi za vsebinsko izčrpno in fotografsko imenitno opremljeno knjižico *Cvetje s Kostanjevice*, “napisano za širšo publiko”. Prva cerkev je bila na griču postavljena v letih 1623-25, je povedal p. David na tiskovni konferenci. L. 1650 so se v samostan preselili karmeličani, ki so prvotno cerkvico in samostan povečali; l. 1785 jih je cesar Jožef II. pregnal. Do leta 1811 je Kostanjevica samevala in propadala, takrat pa je guverner Ilirskih provinc, general Marmont, v samostan preselil frančiškane iz samostana sv. Antona v Gorici. Do preselitve je prišlo na praznik Sv. treh kraljev, 6. januarja 1811, s slovesno procesijo,

ko so Najsvetejše prenesli iz cerkvice pri sv. Antonu na Kostanjevico. Frančiškani so tam l. 1821 odprli “modroslovno šolo”, dve leti pozneje pa še študij teologije. V prvi svetovni vojni sta bila samostan in cerkev skoraj porušena, pozidali so ju italijanski frančiškani, ki so bili tu v letih 1924-1947. Po 200 letih bo 6. januarja 2011, na t. i. Dan spomina, ob 15. uri procesija krenila od Trga sv. Antona v Gorici prek Raštela, Travnika, Gosposke ulice in ul. Cappella do svetišča; ob postankih po poti, ki naj bi v okviru evroprojekta postala povezovalna pot med mestoma, in razlagi na posameznih mestih bodo udeleženci lahko podoživljali zgodovinski dogodek in spoznavali Gorico. Ob 16. uri bo maševal goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, “na Kostanjevici bo prvič maševal za naše ljudi”. Dan kasneje, 7. januarja, bo po večerni maši ob jaslicah prepeval deklški pevski zbor. Sobota, 8. januarja, pa je posvečena enemu najuglednejših kostanjeviških frančiškanov, ki je tudi najgloblje zaznamoval slovensko kulturo, je-

Boža Mozetič in p. David (foto DPD)

ziskolovcu p. Stanislavu Škrabcu. Ob 15. uri bo namreč na Erjavčevi ulici v Novi Gorici blagoslovljen spomenik akad. umetnika Mirka Bratuše p. Stanislavu Škrabcu, ki ga bodo tam postavili skupaj z družino Škrabec iz Hrovače in KS Nova Gorica; ob 16. uri bo spominska sv. maša v njegov spomin. Bronasti kip, ki prikazuje “modrega možakarja v zrelih letih”, bo postavljen v mestu, “da se

življenju in delu velikega frančiškana in človeka lahko oddolži tudi civilna javnost”. Nedelja, 9. januarja, bo dan zahvale. Za 200-letno služenje na Kostanjevici se bodo zahvalili z mašo ob 10. uri, ki jo bo daroval koprski škof msgr. Metod Piriš. Jubilej so frančiškani (trenutno jih v samostanu živi šest) izkoristili tudi za to, da bodo s pomočjo sponzorjev osvetlili pročelje cerkve, saj gre za “najstarejšo arhitekturno v Novi Gorici, kraj Borbonov, romarsko pot, znamenito knjižnico” in še kaj. V imenu krajevne skupnosti Nova Gorica, ki sodeluje pri praznovanju, je Boža Mozetič povedala, da je sodelovanje s samostanom zgledno. “To je kraj dobrote in mira, edini turistični biser Nove Gorice, s katerim se lahko pokažemo svetu”. Krajevna skupnost je tudi v preteklosti že prispevala za okrasitev poti, ki vodi na grič, med drugim tudi za urejanje vrta burbonk. Dobro je tudi sodelovanje z upravo mestne občine Nova Gorica, je dodal p. David. “Čutimo, da smo del te skupnosti”. 150-letnice niso praznovale, o velikem prazniku pred sto leti, o treh tu živčih narodih in štirih jeziki je tedaj pisal p. Škrabec. Več informacij na: www.samo-stan-kostanjevica.si/ / DD

Božič: ljubezen brez cene

Nocoj se valovi od zvezdic iskrijo, ker zvezdice pesem božično pojo. Megle' in snežinke in dež melodijo poskušajo pevati s sveto nočjo.

Saj takšne naš svet še ni slišal nikoli: da Bog se zares je kot človek rodil – med osli, kamelami, ovci, voli... le jasli je v hlevu za zibko dobil.

Valovi šumijo, valovi drhtijo od vriska zvonov, ki vedo za skrivnost. Vsi radi bi romali vsaj v zakristijo... Morda' bo kdo zanje zamislil kdaj – most.

A mi ga imamo, slovenski kristjani! Z opek zgodovine je v vero zgrajen. Pojdemo pozdravit ga, Bogda med nami! Pojdemo ga ljubiti, ljubezen brez cen.

Vladimir Kos

GORICA Prof. B. Trošt in prof. M. Bratina

Po poteh Svetega pisma v adventnem duhu

Foto DPD

V prvi polovici novembra sta Kulturni center Lojze Bratuž in duhovnjaki sv. Ivana v Gorici organizirala zanimiv in res dobro obiskan večer o Komposteli. Mesec dni kasneje, 10. decembra, sta v komorno dvorano spet privabila lepo število ljudi - posebno pohvalo zaslužijo mladi iz birmanske skupine, ki so pozorno spremljali dveurno srečanje -, ki sta jih prof. Bogomir Trošt in prof. Mirjam Bratina prek pripovedovanja in predvajanja diaprojektov “popeljala” po poteh Svetega pisma Stare in Nove zaveze. Šlo je za prijeten in bogat informativni in formativni večer, nadvse primeren v adventnem času.

V življenju vsakega človeka je skrita želja, da bi poromal v kraje, kjer se je utelesila Božja Beseda, je povedala prof. Mirjam Bratina, ki se je februarja udeležila romanja skozi biblične dogodke Stare in Nove zaveze, ki ga organizira Komisariat za Sveto deželo iz Ljubljane in se ga je takrat udeležil tudi koprski škof msgr. Jurij Bizjak. Gre za doživetje, ki bi ga moral vsakdo izkusiti, je povedala, polna navdušenja. Iti na tako romanje, je dodal prof. Trošt, vodič, ki je imel možnost izjemno dobro spoznati biblične kraje, “je vedno velika milost že zaradi krajev, pa tudi zaradi skupine”. Voditelja večera sta najprej na kratko prikazala zgodovino Svete dežele od Abrahama - in Geneze - dalje, nato pa sta obrazložila glavne etape Stare zaveze in njihov pomen, pa tudi navedla anekdote, vtise in osebne sugestije s poti, ki jih je vodila od Kaira do mističnih krajev sv. Antona puščavnika,

Sueza, Mrtvega morja, Sinaja, Petre in gore Nebo. Udeleženci večera so lahko podoživljali zgodovino izvoljenega ljudstva, čas suženjstva pod faraonovim jarmom, izhod iz dežele piramid, puščavo, nostalgijo po “egiptovskih loncih mesa”, občutke Mojzesa, ki je videl, da se Božja obljuba uresničuje, ni mu pa bilo dano, da bi v obljubljeni deželi vstopil. Pot so nadaljevali z vožnjo do Herodove trdnjave Maheront, ki velja za “vstop” v Novo zavezo: tam je bil namreč ujet in obglavljen Janez Krstnik. Nato so se zvrstili drugi pomenljivi kraji, med katerimi reka Jordan, cerkev Marijinega rojstva, bazilika Angelovega oznanjenja in Janezov rojstni kraj Ein Karem, kraj, kjer je Marija obiskala Elizabeto in izrekla svoj “magnificat”. V Betlehemu je romarje sprejela “huda policijska kontrola”; posebno doživetje je bilo vstop “skozi majhna vrata” v baziliko Jezusovega rojstva, do zvezde, kjer se je rodil Zveličar in kjer gorita dva plamenčka. Pa še: Jeriha, Nazaret, gora blagrov, gora Tabor, Betanija, Genezareško jezero, Kafarnaum, Emavs, Cezareja, gora Karmel, Kumran itd. Edinstveno doživetje jih je pričakalo na vrtu Getsemani (“vigilate mecum”!), kjer so videli starodavne oljke, med katerimi je verjetno še kakšna iz Jezusovega časa. Podoživljali so tudi Kristusov križev pot. “Srce vsega” pa je seveda bil Jeruzalem, bazilika Božjega groba, kjer sta pod isto streho združena Kalvarija in kraj vstajenja, pravi “spomenik enotnosti”, kjer imajo tri velika monoteistična verstva vsaka svoj košček. / DD

Božični utrinki

Zvezda repatica

December mrzel, siv in pust. Dudica na kamnu kaplje vpija. Dudica v dežju vpije po otrocih, po ročicah drobnih ust.

Zvezda repatica v sivini časa na obzorju dobo svetlo nam naznanja, da do nas prihaja Dete drobnih ust.

Kamenakamen

Jasnina trga sive krpe. Veter vrta v možgane. Mah na kamnu ne diha prazničnih višav, a vendar vzamem ga, ta mahovnat kamen, čeprav je težak. Postavim ga na okno - za jaslice. Vzamem ga - kamenakamen.

Majda Artač Sturman

PODGORA Cerkev sv. Justa

Božične misli in glasovi

Tak je bil naslov trijezične prireditve, ki je bila v nedeljo, 18. decembra, v cerkvi sv. Justa v Podgori za uvod v božični čas. Priredili so jo Krajevna skupnost Podgora, ki ji predseduje Valter Bandelj, Svet slovenskih organizacij in Societat filologije furlane. Globoke misli, prepredene s petjem nabožnih pesmi iz slovenske in svetovne glasbene skrinjice, ki jih je ponudil Goriški oktet Vrtina iz bližnje Nove Gorice - glasbeno ga usmerja umetniški vodja Marko Munih -, in zvoki orgel ter flavte, na katere sta Sandra Lombardi in Marta Lombardi odigrali ljudsko angleško Amazing grace, Ave Mario Astorja Piazzolle in nežno Počivaj milo Detec Franceta Ačka, so ustvarili lepo intimno praznično vzdušje, ki je seglo do srca. Globine človeške biti so se dotaknile tudi besede, ki jih je o božični skrivnosti v liričnem slo-

gu izrekel Janez Povše. Med drugim je dejal, da je Božji otrok prišel med nas, “da bi za vedno ostal med nami, med nami bival, nas tolažil in nam pomagal”. Tega otroka vsi potrebujemo, da lahko z njegovo pomočjo prenašamo vse stiske in tesnobe in kljubujemo obupu. On je prišel “zaradi vseh nas in vseh narodov z željo, da bi se vsi ljudje, vsi narodi med seboj razumeli in skupaj gradili srečno življenje. In v tej luči smo danes tukaj zbrani v imenu Slovencev, Italijanov Furlanov in v tej luči smo primer, kako naj se narodi zbirajo in v soglasju skupaj živijo”. Lepe in pretresljive misli o svojem doživljanju Božiča je v italijanščini izpovedal goriški pisatelj Giorgio Mosetti. Od idiličnega božičnega občutja iz mladih dni v krogu ljubeče družine, ki je nudila njemu in bratu globoko občutenje božičnih praznikov in

jima posredovala večno veljavne vrednote, je prešel na trpke spomine iz tistih tesnobnih desetih let, ko se je bojeval proti depresiji in nato še boleznim, in takrat je bridko spoznal, kako doživljajo Božič tisti, ki trpijo zaradi bolezni in se čutijo osamljene. Izpoved je sklenila svetla misel veselja, da mu je uspelo priti iz temnega predora in sedaj lahko spet uživa blaženi mir, ki ga prinaša božična noč. Blagoslovljene in vesele božične praznike ter veliko sreče v novem letu je udeležencem večera zaželel tudi podgorski župnik Josip Caha, ki se kljub nedavnemu prihod v Podgoro tu še počuti kot doma, sredi družinskega kroga. Ob koncu kulturnega sporeda se je na zvoniku podgorske cerkve prižgala velika zvezda repatica; na okrašeni smreki pred cerkvemnim pročeljem so zablesteli lučke in prijazno razsvetlile zasneženo okolico. Topel čaj, čokolada in kuhano vino so pogladi kri po žilah in razvezali jezike udeležencev, ki so se zadržali ob sladkih dobrotah in prijetnem klepetu. IK

Sveta Gora

Mednarodna razstava jaslic

Na Sveti Gori so pred lepim številom vernikov in ljubiteljev jaslic minulo nedeljo popoldan odprli

Foto JMP

Foto JMP

veliko razstavo jaslic, ki je mednarodnega značaja, saj se na razstavi predstavljajo tudi izdelovalci jaslic iz našega prostora. Predvsem pa je pravilno poudaril v svojem nagovoru predsednik rajonskega sveta Pevma-

Štmaver-Oslavje Lovrenc Peršolja, ki je med soprireditelji razstave, ko je dejal, da jaslice združujejo pred Božičem, o čemer sta govorila tudi gvardijan frančiškanskega samostana na Sveti Gori Bogdan Knavs in novogoriški podžupan Tomaž Slokar. Odprtje razstave jaslic v Marijanskem muzeju na Sveti Gori so s svojim petjem in igranjem na različne instrumente obogatili gojenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice. Razstava jaslic na Sveti Gori je vredna ogleda!

Pismo Benedikta XVI. bogoslovcem ob sklepu duhovniškega leta

“Ljudje bodo Boga vedno potrebovali!”

6. Življenje v bogoslovju mora biti tudi čas človeškega zorenja. Za duhovnika, ki bo moral na svoji življenjski poti in do praga smrti spremljati druge, je pomembno, da je sam dosegel pravilno ravnanje srca in intelekta, razuma in čustva, telesa in duše, da je torej človeško celovit. Krščansko izročilo je zato teološke kreposti vedno povezovalo s poglobitimi krepostmi, ki izhajajo iz človeške izkušnje in filozofije, ter na splošno z zdravim etičnim izročilom človeštva. Pavel to jasno pove Filipljanom: “Sicer pa, bratje, vse, kar je resnično, kar je vzvišeno, kar je pravično, kar je čisto, kar je ljubeznivo, kar je častno, kar je količjak krepkosti in hvalevredno, vse to imejte v mislih” (Flp 4,8). Del vsega tega je tudi integracija spolnosti v osebnostno celoto. Spolnost je Stvarnikov dar, pa tudi naloga, ki zadeva razvoj lastnega človeškega bitja. Kadar spolnost ni integrirana v osebnost, postane banalna in hkrati uničujoča. To danes vidimo v naši družbi na različnih primerih. Pred nedavnim smo morali z globoko osuplostjo ugotoviti, da so nekateri duhovniki popačili svojo službo s spolnim zlorabljanjem otrok in mladih. Namesto da bi ljudi vodili k zreli človečnosti in jim bili za zgled,

so s svojimi zlorabami povzročili škodo, nad katero čutimo globoko bolečino in obžalovanje. Zaradi vsega tega se lahko v mnogih, morda tudi v vas, pojavi vprašanje, če je sploh dobro postati duhovnik, če je pot neporočenosti kot

način človekovega življenja zares smiselna. Toda tudi zloraba, ki je vredna najostreje obsodbe, ne more osramotiti duhovniškega poslanstva, ki ostaja vzvišeno in čisto. Hvala Bogu, vsi poznamo vzorne duhovnike, oblikovane po svoji veri, ki pričujejo, da je v tem stanu, zlasti pa v neporočenem življenju, mogoče doseči pristno, čisto in zrelo človečnost. Kar se je

zgodilo, nas mora napraviti bolj budne in pazljive, da bi se na poti k duhovništvu pred Bogom natančneje izprašali in razumeli, ali je to njegova volja zame. Naloga spovednikov in vaših predstojnikov pa je, da vas spremljajo in vam pomagajo na poti razločevanja. Bistveni del vaše poti je gojiti temeljne človeške vrline, s

pogledom uprtim v Boga, ki se je razodel v Kristusu, in pustiti, da vas On vedno znova očisti.

7. Danes so začetki duhovniškega poklica bolj raznoliki in drugačni kot v preteklosti. Odločitev za duhovništvo danes pogosto dozorja med opravljanjem svetnega poklica. Večkrat zraste znotraj skupnosti, zlasti znotraj gibanj, ki spodbujajo skup-

nostno srečanje s Kristusom in njegovo Cerkvijo, duhovno izkušnjo in radost v služenju vere. Odločitev dozori tudi v povsem osebnih soočenjih z veličino in revščino človeškega bitja. Kandidati za duhovništvo večkrat živijo na povsem različnih duhovnih celinah. Ravno zato je bogoslovje pomembno kot skupnost, ki hodi svojo pot onkraj različnih oblik duhovnosti. Gibanja so čudovita stvar in dobro veste, kako zelo jih cenim in ljubim kot dar Svetega Duha Cerkvi. Ocenjevati pa jih je treba po njihovi odprtosti do skupne katoliške stvarnosti, do življenja edine in skupne Kristusove Cerkve, ki kljub svoji raznolikosti ostaja ena. Bogoslovna leta so obdobje, ko se morate naučiti ne le medsebojne velikodušnosti in strpnosti, ampak tudi medsebojnega bogatenja, da bo lahko vsakdo v celoto prispeval svoje posebne darove, medtem ko vsi služimo isti Cerkvi in istemu Gospodu. Ta šola strpnosti, šola vzajemnega sprejemanja in razumevanja samih sebe v enotnosti Kristusovega telesa, je del pomembnih sestavin bogoslovnega obdobja.

Dragi bogoslovci, s temi vrsticami sem vam hotel pokazati, kako pogosto mislim na vas ravno v teh hudih časih in kako sem vam blizu v molitvi. Molite tudi vi zame, da bom lahko dobro opravljal svojo službo, dokler bo Gospod želel. Vašo pot priprave na duhovništvo izročam Marijinemu materinskemu varstvu, katere dom je bila šola dobrote in milosti. Vse vas naj blagoslovi vsemogočni Bog, Oče in Sin in Sveti Duh.

ardisti, domobranci in četniki so se odločali za nepremišljene in naivne poteze, pa tudi za zločine. So bili res vsi, ki so bili pri partizanih, komunisti? Mar niso nasprotniki komunizma v sovrastvu do komunistov izdali evangelija, na katerega so se sklicevali? Dejstvo je, da je leta 1945 v Jugoslaviji zmagal komunizem - verjetno zato, ker je bil tudi s pomočjo likvidacij, laži in manipulacij najbolj drzen, podjeten, organiziran in enoten. Dejstvo je, da je jaltski sporazum, ki sta ga britanska vlada in vlada Združenih držav podpisali s Sovjetsko zvezo, vplival tudi na dogajanje v Sloveniji. Zavezniki so podprli partizansko vojsko in s tem zapečatili usodo domobrancev in četnikov. Je po padcu komunizma rešitev v reviziji zgodovine? Je rešitev v nekakšnem novem Teodozijem odloku, ki je s svojim ediktom krščanstvo razglasil za državno vero in začel zatirati poganje, Jude...?

Nas bitka pri Mrzli reki (Ad Frigidum), bitka med krščanskim cesarjem Teodozijem I. in poganskim Evgenijem, ki se je na področju vipavske doline odvijala 5. in 6. septembra 394, res mora spremljati skozi vso zgodovino? Poznavalci bitke, ki naj bi se odvijala ob reki Vipavi ali Hublju, pravijo: “Za Teodozija je bitka 'Ad Frigidum' pomenila popolno zmago, za poganje pa, nasprotno, popoln poraz”. Mar niso take trditve v vidika večnosti precej pravične in kratkovidne? Hudomušno se sprašujem: Teodozij je kmalu po bitki umrl - je k temu pripomogla tudi vipavska burja? Vprašanje, ki je morda za resne zgodovinarje neresno. Toda: mar ne zmaguje danes poganstvo ('negativno poganstvo')! In vsakem koraku? Nekateri so celo mnenja, da bo v Evropi prevladal islam, ki nas bo odrešil totalitarizma nihilizma.

Bogdan Vidmar

primeru Terčelj se kaže komunizem kot tista ideologija, ki zato, da povzdigne sebe, mori tudi ljudi, ki so se z vsemi močmi borili za jezik in narod in bili preganjani od okupatorja. V naši polpretekli zgodovini in pri vprašanju narodne sprave še zdalec ne gre le za vprašanje povojnih pobojev, kot se pogosto postavlja, ampak še prej za vprašanje odnosov pred vojno in med njo, odnosov, ki zadevajo vse vpletene strani. Je bilo moralno opravičljivo, da so komunisti izzivali okupatorja, ki je nato požgal hiše in pobijal ljudi? Je bilo pošteno, da so bili vsi, ki so bili proti komunizmu, razglašeni za narodne izdajalce? Tudi belog-

Slovenska duhovnija v Gorici Častitljiva obletnica “jubilejnih orgel”

Mirko Butkovič pri jubilejnih orglah

Letos poteka 110 let, od kar so bile postavljene orgle v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Kot piše Lorenzo Nassimbeni v zajetni publikaciji *L'arcidiocesi di Gorizia*, ki je izšla pred nekaj leti, so profesorji realne gimnazije v Gorici 9. maja 1898 sklenili, da bodo ob cesarskem jubileju podarili cerkvi sv. Ivana nove orgle. Zaradi tega naj bi dobile naziv “jubilejne orgle”. Denar so prispevali profesorji, dijaki, občina, dežela, nadškof Jakob Missia in nekateri meščani. Orgle so postavili in pregledali 16. februarja 1900, slovesno pa so bile blagoslovljene v nedeljo, 4. marca 1900. Ploščica, ki je danes ni več, je nosila priložnostni napis: “V spomin 50-letnega jubileja vladanja njegovega veličanstva cesarja Franca Jožefa I. so te orgle podarili pokrovitelji, profesorji in dijaki c. kr. realne gimnazije 1898”. Po prvi svetovni vojni so orgle prenesli v bližnjo župnijsko cerkev sv. Ignacija na Travniki, ki je med vojno ostala brez orgel. Ko je leta 1932 sv. Ignacij dobil nove orgle, jih je Franc Jenko spet prestavil na pr-

vatno mesto. Orgle pri sv. Ivanu so delo podjetja oz. delavnice Bratov Zupan. Ignacij Zupan (1825-1888) je bil - skupno z bratom Ivanom, organistom in skladateljem - najbolj plodovit slovenski izdelovalec orgel, saj jih je na Slovenskem in drugod, celo po Dalmaciji in v Bosni, postavil nad 120. Delavnica je bila l. 1888 odlikovana z bronasto medaljo na svetovni razstavi znanosti in obrti v Bruslju, štiri leta kasneje z zlato na mednarodni razstavi glasbe in gledališča na Dunaju. Po več kot sto letih jih večina še vedno dobro deluje, kar dokazuje, da so obrtniško zelo kakovostne, sploh pa narejene iz odličnih materialov. Tudi na orglah pri sv. Ivanu, ki nosijo številko 75, sta sloveča slovenska rodni razstavi glasbe in gledališča, kaj premoreta, in častno dosegla vzor slavnih nemških orglarjev. Ob visokem jubileju se z hvaležnostjo spominjamo pobudnikov in darovalcev, ki so omogočili postavitev orgel, saj še vedno delujejo in ob vsakem prazniku bogatijo naše obrede.

Kratki

Božični koncert v priredbi ZCPZ Gorica

Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica prireja v nedeljo, 26. decembra, ob 15. uri v goriški stolnici Božični koncert. Prireditvi, ki se na dan sv. Štefana ponavlja že več kot petdeset let, je dal prvi zagon prof. Mirko Filej, ki je sam vodil začetne nastope. Letošnji koncert bo še posebno bogat, saj bodo poleg naših zborov nastopili še gostje iz Slovenije, organistka in glasbena skupina po naslednjem vrstnem redu:

Orgle – Eva Dolinšek, MePZ Rupa-Peč – vodi Zulejka Devetak, MoPZ Mirko Filej – vodi Zdravko Klanjšček, MoPZ Štmaver – vodi Nadja Kovic, MePZ F. B. Sedej – vodi Aleksandra Pertot, Fantovski pevski zbor Anton Klančič-Miren – vodi Zdravko Klanjšček, MoPZ Anton Klančič-Miren – vodi Zdravko Klanjšček, Komorna skupina stare glasbe – Nova Gorica, Župnijska vokalna skupina iz Rupe in Peči – vodi Damijana Čevdek Jug, MePZ Jazbine-Plešivo – vodi Zdravko Klanjšček in MePZ Podgora – vodi Peter Pirih. Vabljeni vsi ljubitelji zborovskega petja!

Z nadškofom De Antonijem v zasebni kapeli

V sredo, 15. decembra, je goriški nadškof msgr. Dino De Antoni sprejel časnikarje na tradicionalnem predbožičnem srečanju. Zahvalil se jim je za pozornost, ki jo izkazujejo s poročanjem o življenju Cerkve v nadškofiji, nato pa je povzel glavne misli iz letošnje poslanice (objavljamo jo na str. 3). Predvsem je poudaril, da vsi govorijo o prazniku, ki je pred nami, malokd pa sploh omenja, da praznujemo rojstvo in čigavo je to. Msgr. De Antoni bo letošnji Božič posvetil nekaj pomenljivim srečanjem: na vigilijo bo maševal v mestnem zaporu, v ponedeljek in torek po prazniku pa v goriški in trziški bolnišnici. Potem ko je voščil tudi v slovenščini in furlanščini, je poudaril pomen papeževskega obiska v Ogleju in Benetkah 7. in 8. maja 2011. Šlo bo za pomembno etapo v pričakovanju na zborovanje, ki bo potekalo spomladi 2012 v Ogleju. Izrazil je tudi željo, da bi Benedikt XVI. povedal nekaj besed tudi v slovenščini. V baziliko bo lahko vstopilo največ 800 oseb, kljub temu pa pričakujejo veliko vernikov, saj je beneški patriarh povabil številne škofije vse do Srbije.

Ob koncu srečanja je nadškof pospremlil časnikarje v zasebno škofijsko kapelo, kije pravi biserček secesijske umetnosti. Pred 110 leti ga je dal v čast Odrdešeniku zgraditi nadškof in prvi slovenski kardinal Jakob Missia, po slogu pa spominja na kapelo ljubljanskega nadškofa.

O pričevalcu pristne in polnokrvne vere

Zmagovita vizija Filipa Terčelja (3)

Tudi tisti, ki so likvidacijo odredili, so vedeli, da likvidacija ni ostala neopažena. Zato je bilo potrebno ljudem, ki s takim umorom morda ne bi soglašali, poganjati strah v kosti. Tudi o tem dejstvu je veliko prič. Poleg tega so ustvarili “resnico” o tem, da je do uboja prišlo po pomoti, ko sta Terčelj in Krašna 7. 1. 1946 šla proti Železnikom. Ta “resnica” je prišla v leksikone in knjige. Toda kako bi lahko šla v Železnike in nato v Ljubljano, da bi tam pri vplivnih ljudeh posredovala za domačine, ki so jih revolucionarji na sveti večer pred Božičem zaprli na Loški grad, ko pa sta bila aretirana že prejšnji večer? Res, imela sta namen, o tem namenu sta javno govorila in revolucionarji so za to vedeli. Morda je bil ravno njun namen, da posredujeta za zapornike, razlog, da je prišlo do odločitve, da ju likvidirajo. Morda bi šla v Ljubljano zaman, vprašanje je, ali so bili zaporniki sploh še zaprti v Loškem gradu, morda so bili medtem že likvidirani. Njun namen je bil verjetno dovolj velik razlog za likvidacijo obeh. Če sta umrla zaradi te svoje namere, sta dala življenje za brate. “Nihče ni več ljubezniv, kakor je ta, da da” življenje za svoje prijatelje” (Jn 15,13). Vsekakor pa 7. 1. 1946 nista šla proti Železnikom, saj sta bila aretirana že prejšnji večer. Kako je lahko prišlo do uboja po pomoti, če so ju zasliševali na domačiji Brelih ter ju imeli zaprta okoli 24 ur? Ko ta teorija ni več zdržala, je postal krivec za umor Franc Krašna, ki da se je uprl likvidatorjema, zaradi tega naj bi prišlo do prerivanja in streljanja, v katerem je bil po nesreči ubit tudi Filip Terčelj. Bi ostala živa, če se Krašna ne bi uprl? Še ena teorija, ki je višek cinizma in sprenevedanja in kaže na obup morilcev,

ki nikakor ne morejo zaustaviti resnice. Zakaj sta “Ta opečeni Janez” in “Marinko” Terčelja in Krašna v večernih urah po snegu in v mrazu z brzostrelkama gonila v Štulčevo grapo? So morda šli na večerni sprehod? Tudi če se Franc Krašna ne bi bil uprl ali morda le postal paničen zaradi bližajoče se smrti – bi se morda ta skrivnostni pohod končal bistveno drugače? V take teorije lahko verjame le, kdor ima omejen razum.

“Poživi nam vero, nebeški Gospod, obvaruj nas greha, obvaruj zablod”

Resnica o smrti Filipa Terčelja je moralno vprašanje predvsem za naročnike likvidacije, pa tudi za nas, ki v zadnjem času odkrivamo velikana našega naroda. Če hočemo biti moralni, je potrebno ljubezen do resnice postaviti pred “resnico”, ki je bila ustvarjena za določene, take ali drugačne potrebe. Če hočemo biti moralni, je potrebno priznati tudi to, da je bil Filip Terčelj po krivici, strahopetnosti in malomarnosti zamočen in pozabljen. Bo tako tudi ostalo? Se bomo šli skrivnice še naprej? Rešitev ni v prikrievanju, prirejanju in ponarejanju resnice, ampak le v njenem sprejetju. Pri raziskovanju okoliščin smrti Filipa Terčelja so priče, dokazi in inteligentnost raziskovalcev drugotnega pomena. Temeljno vprašanje je vprašanje našega srca, je moralno vprašanje, je ponižna odprtost za resnico, je zavedanje in priznavanje naših čustev, pameti in objektivnih dejstev. Stotnik, ki je Jezusu prebodel srce, je ob tem dogodku postal veren in Cerkve ga slavi kot svetnika. Filip Terčelj je bil povezan z družino narodnega heroja Toneta Tomšiča. Ta povezava kaže na medsebojno povezanost med seboj sprtihi strani našega naroda in

Kratke

Potovanje z Novim glasom v Nemčijo

Vabilo na potovanje v Nemčijo z Novim glasom. Osemnedavno potovanje od 14. do 21. junija 2011 bo izredno zanimivo in poučno. Potovali bomo z udobnim avtobusom, kar bo omogočilo lep razgled, koderkoli se bomo peljali, po deželi ali mestih. Obiskali bomo tudi rojstni kraj sedanjega papeža, mesto Nürnberg, si ogledali znamenitosti Berlina, Vzhodno Nemčijo s Potsdamom, Dresden (Dražani) in Leipzig (Lipico), nazaj grede pa Ellwangen, kjer je bil sv. Metod v ječi, Regensburg, kjer sta živelata tudi predstavnika nemškega klasičnega slovstva Goethe in Schiller. Spoznali bomo nekdanjo in sedanjo zgodovino Nemčije ter njeno kulturo in umetnost. Vpisovanje po prazniku Sv. treh kraljev, ko bomo objavili tudi druga navodila. Za potovanje zadostuje veljavna osebna izkaznica.

Sv. Miklavž je obiskal tudi števerjanske otroke

Po ustaljeni navadi je v ponedeljek, 6. decembra, sv. Miklavž obiskal števerjanske otroke v Sedejevem domu v Števerjanu. Mala dramska skupina F. B. Sedej ga je pod vodstvom skupne režije Kristine Corsi,

Stefanie Beretta in Lize Terčič prijazno sprejela z otroško opereto 'Miklavž prihaja'. Režiserke so otroke zbrale že ob koncu meseca oktobra, da bi jim nakazale, kaj nameravajo pripraviti za letošnje miklavževanje. Vaje so potekale enkrat tedensko, tako da so se lahko otroci dobro pripravili za nastop pred sv. Miklavžem. Vedeli so torej, da morajo dobro nastopiti, saj drugače bi jih sv. Miklavž ne obdaril. Tako je tudi bilo, mala dramska skupina se je lepo izkazala. Posebna zahvala gre tudi Micheli De Castro za glasbeno spremljavo in števerjanskim fantom za kuliserijo. Miklavžev prihod je pričakala polna dvorana ljudi. / Mojca Štern

Nagrajeni slovenski trenerji in zamejski športni delavci

Pred dnevi je osrednja dvorana Kulturnega doma v Gorici privabila na podelitev priznanj italijanskega vsedržavnega združenja "Veterani dello sport" (Športni veterani - Olimpijski komite Coni) pravo množico ljubiteljev telesne kulture iz celotne dežele Furlanije Julijske krajine. Med svečanostjo so podelili tudi priznanja "Triari dello sport" dvanajstim zaslužnim športnim delavcem in vzgojiteljem iz dežele Furlanije Julijske krajine. Med letošnjimi nagrajenci, in to gre še posebej poudariti, sta tudi priznana slovenska trenerja Peter Brumen iz Ljubljane in Zoran Jerončič iz Nove Gorice. Zamejski slovenski športni prostor pa sta med nagrajenci zastopala goriška športna delavca Ivo Špacapan in Igor Komel. Trenerja košarke Peter Brumen in odbojke Zoran Jerončič sta si nagrado prislužila za preko četrstoletni trud, ki sta ga vložila v preobračanje in odpravo meja ter za navezovanje prijateljskih stikov med italijanskim in slovenskim športnim svetom. Brumen, prava legenda zamejske košarke, je namreč v Italiji treniral na Tržaškem (Jadran, Kontovel, Servolana) in Goriškem (SZ Dom), Jerončič pa je doslej treniral goriške šesterke, kot so npr. Agorest, Govolley, Val, Olympia, pa tudi v Trstu in Kalabriji na jugu Italije. Pri tem gre poudariti, da sta njuni priznanji še toliko bolj pomembni, če pomislimo, da so tokrat prvič v dolgi zgodovini italijanskega združenja športnih veteranov nagradili športna delavca in vzgojitelja, ki prihajata iz Slovenije in sta veliko prispevala k razvoju športa v deželi FJK. Na tej slovesnosti sta bila tudi nagrajena predstavnika slovenskih zamejskih športnih društev. Ivo Špacapan ima namreč precejšnje zasluge pri razvoju slovenske odbojke na Goriškem, saj je bil najprej odbornik in nato dolgoletni predsednik pri športnem združenju Olympia iz Gorice. Igor Komel iz Gorice pa je priznanje prejel kot nekdanji deželni (FJK) predsednik, nato pokrajinski za Goriško, Združenja slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI), nato dolgoletni predsednik Športnega združenja Dom v Gorici, hkrati pobudnik akcije Odprti oči, mamilom reci ne! in dokumentarne razstave o legendi italijanskega kolesarstva, Faustu Coppiju, ki je iz Gorice prepotovala celotni italijanski polotok. / SZ Dom Gorica

Novogoriški župan Matej Arčon je sprejel predstavnike slovenskih organizacij iz Gorice

"Prihodnost goriškega prostora vidim samo v sodelovanju"

O krepitve povezovanja in sodelovanja, boljši pretok informacij ter konkretne projekte, ki bi jih skupaj lahko izvajali: to si želi novi župan mestne občine Nova Gorica od Slovencev iz Goriške. V sredo, 15. t. m., je v mestni palači prvič uradno sprejel županji iz Števerjana in Sovodenj, Franko Padovan in Alenko Florenin, ter nekatere predstavnike našega organiziranega življenja. Arčon, ki so ga spremljali podžupana Mitja Trtnik in Tomaž Slokar ter svetovalka za stike z javnostmi Minka Križnič, je goste že v uvodnih besedah pozval, naj predlagajo konkretne načrte, s katerimi bi lahko izboljšali sodelovanje na področju kulture, šolstva, gospodarstva, turizma itd., da bi v prihodnje uspešno širili naš prostor. "Pogrešam boljšo informiranost, boljši pretok informacij", saj je na obeh straneh državne meje veliko zanimivih prireditev, ki bi lahko pritegnile mnogo ljudi, je še povedal.

V imenu Kulturnega doma Gorica in SKGZ je Igor Komel poudaril, da kljub krizi na kulturnem področju "ne smemo popustiti". Med drugim je omenil pripravo na kulturno leto Silvestra Komela, umetnika, ki je že pred leti znal združevati obe Gorici. Letno je v Gorici do 1500 prireditev, vsaj ena slovenska na leto pa bi lahko potekala v Verdiju, je dodal Komel, ki se dobro zaveda, da nam mestna občinska uprava ni naklonjena: "čim bolj smo oddaljeni, tem bolj so zadovoljni". Franka Žgavec je županu Arčonu čestitala ob izvolitvi in že vnaprej izrazila hvaležnost za vsak njegov poseg v prid naši skupnosti. Tudi uradno ga je povabila na božični koncert, veliki projekt v "domači" produkciji, ki je v Kulturnem centru potekal 22. decembra. Števerjanska županja in predsednica ZSKP Franka Padovan je izrazila

svojo razpoložljivost in pripravljenost sodelovati, ob tem pa je o Zvezi povedala, da bogato in razvejeno delovanje sloni na prostovoljni ravni, vsako drugo leto pa načrtujejo postavitev večjega dela. Sovodenjska županja Alenka Florenin je županu zaželela "veliko energije", ki je potrebna zlasti na začetku take poti. Gorica in Nova

jati naših pravic niti tam, kjer je to določeno z zakonom". Če smo v Gorici ostali Slovenci, je bilo in je potrebne veliko trdnosti in vztrajnosti, je dodal vidni zastopnik goriške Slovenske skupnosti in občinski svetnik Silvan Primožič, ki je županu Arčonu čestital za izvolitev in mu zaželel veliko uspehov v njegovem mandatu. Res bi

v zavesti, da kljub administrativnim mejam živimo v enotnem prostoru". Podžupan Trtnik je potrdil željo, da bi se sodelovanja poglobila in potrdila, Slokar pa je izrazil prepričanje, da bi lahko bila novogoriška občinska uprava za nas prva referenca tudi na poti v Ljubljano, saj ljubljanski politiki nimajo celostne podobe naših problemov. Pomembno je sistemsko sodelovanje pri reševanju konkretnih problemov, kot so npr. prostorsko načrtovanje, infrastrukture, zdravstvo itd. "Pri vas je veliko prostovoljstva", je ugotovil, "zato ste na kulturnem področju tako uspešni". Sploh pa bi lahko skupni goriški prostor promovirali kot evropsko prestolnico sožitja. Igor Komel je to potrdil, saj "Gorica v Italiji nič ne pomeni, Nova Gorica v Sloveniji malo več, skupaj pa smo v evropskem duhu lahko zanimivi".

Izkoristiti moramo ta trenutek, je na koncu pribil Arčon. "Prihodnost tega prostora namreč vidim samo v sodelovanju". Z Romolijem in Gherghetto si ne želi sestankov in besed, temveč konkretne projekte in dejanja. "Prvo je, da si zaupamo. Spremeniti moramo njihovo mentaliteto".

DD

M. Trtnik, župan M. Arčon, T. Slokar in M. Križnič (foto DPD)

Gorica sta zamudili veliko priložnosti, je dejala. Slovenci v obmejnih pokrajinah v Italiji doživljamo veliko nasprotovanja, prav tako Furlani. Od novogoriške občine pričakuje pomoč in oporo našim slovenskim občinam, hkrati pa ostaja na razpolago za delovna srečanja. O političnem vzdušju na Goriškem je spregovoril predsednik Zadruga Goriška Mohorjeva, član goriške občinske konzulte za Slovence in paritetnega odbora Damjan Paulin. "Romoli se lepo predstavlja, stanje pa ni rožnato", je povedal. Zlasti je opozoril na dejstvo, da se uveljavljanje slovenskega jezika in sploh naših pravic, še zlasti kar se tiče vidne dvojezičnosti, postopno krči. "Vprašanje je za nas bistveno, ni ne volje ne pripravljenosti izva-

bilo potrebno spodbuditi boljše medsebojno informiranje, pa tudi gospodarsko sodelovanje na širši ravni. Pozdrav pokrajinskega in deželnega predsednika SSO je prinesel Julijan Čavdek, ki vidi v novogoriškem županu in njegovi upravi pomembno oporno točko za vse Slovence na Goriškem; "za obstoj Slovencev v Gorici ima sosednja občina ključno vlogo". Gorica in Nova Gorica naj bosta za Slovence "enoten prostor, ki naj zaživi kot pred vojna". Zato: "Vztrajajmo v povezovanju in

GOSTILNA PODVERŠIČ

GORICA,
ul. Brigata Pavia 61, tel. 0481 530518

GORICA
Drevored
XX. Septembra, 134

Tel. 0481.82117
Faks 0481.548864

Gorica, ulica Carducci, 49
Tel. 0481.535657 • www.suligoj.com

FIEGL

OSLAVJE, GORICA
Zaselek Lenzuolo Bianco 1
Tel. 0481.547103, 0481 31072
www.fieglvini.com
info@fieglvini.com

PRODAJA IN
POPRAVILA KOLES

E. ČUK

GORICA - Trg Cavour 9
Tel. 0481 535019

ALUMINIJASTE
ZASTEKLITVE
KOVASKI IZDELKI

Tabaj F.lli s.n.c.

Miloš in Rajmund

STANDREZ
GORICA

Ul. A. Gregorčič 24
Tel. 0481/21514 • Fax 0481/21987

POČITNICE
V NARAVI

LA SUBIDA

kraj Monte 22
Krmin (GO)
Tel. (0481) 60531
www.lasubida.it

grafica goriziana

tipografia
tiskarna
printing house
buchdruckerei

34170 Gorica
Ul. Gregorčič, 18
tel. 0481 22116
fax 0481 22079
info@graficagoriziana.com

Poklicno Združenje Svetovalcev za Delo
Adriano Peric & Martin Drufovka
POSVETOVANJA ZA UPRAVLJANJE OSEBJA
IZRAČUNAVANJE PLAČILNIH IN SOCIALNIH DAJATEV
DAVČNO SVETOVANJE

**Želimo Vam vesel Božič in ob vstopu
v leto 2011 veliko veselja, zdravja,
uspehov in nadaljnjega uresničevanja
vaših želja!**

Gorica, Ul. Cantore 2 - Tel. 0481 538998 - Faks: 0481 539441 - www.consulenzelavoro.it

Gostilna «FRANC»
Pri Francetu
Domača kuhinja
Zaprto ob nedeljah
in ponedeljkih
SOVODNJE OB SOČI (GO)
Prvomajska 86, tel. (0481) 882038

Lojanda VRH SVETEGA MIHAELA
"Deveta" 1870
Tel. 0481.882488
www.devetak.com
1870 - 2010: PETA GENERACIJA NAŠE
DRUŽINE VOŠČI VSEM BLAGOSLOVLJENE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

PEVMA Cerkev sv. Silvestra

Lep je ta božični čas!

S neg, ki je prejšnje dni pobelil Gorico, njene okoliške vasi in griče, je prillil dodatnega čara v ta predbožični čas, ko se v dvoranah in cerkvah vrstijo božičnice. Po že zakoreninjeni navadi je v soboto, 18. decembra, ogrela dušo božična prireditev, ki jo je v spomin na nedavno preminulega ljubljenelega moža Silvana Goloba, v sodelovanju domačega društva Naš prapor, priredila njegova žena Gabrijela Vidmar. Kljub pretežno zasneženim cestam se je v pevski cerkvi nabralo veliko ljudi, ki si je ob koncu prireditve z zanimanjem ogledovalo kar troje jaslíc. Pred prezbitrijem stojijo namreč tiste, ki so jih izdelali malčki iz pevskega vrtca, pa še druge, ki odslavajo domače griče, posejane s trtami, za katere so s pogledom, uprtim v drago okolje, poskrbeli učenci osnovne šole J. Abram iz Pevme, in tretje, giblije, ki so delo domiselnega, neudnega župnika g. Marijana Markežiča. Pred glavnim oltarjem so se ob dvojezičnem napovedovanju mladega Simona Korena zvrstili nastopajoči, ki so poust-

varili lepo, toplo predbožično vzdušje. Otroci, malčki iz pevskega vrtca in šolarji iz osnovne šole J. Abram iz Pevme, so s pesmicami in recitacijami del naših pesnikov – mednje so uvrstili tudi

klavirski spremljavi Zulejke Devetak. Božične pesmi, v glavnem iz bogate slovenske nabožne zakladnice, polne miline in globine, so se oglasile iz ust MoPZ Skala iz Gabrijel pod taktirko Zulejke Devetak, MePZ Podgora, ki ga vodi Peter Pirih, a je tokrat občuteno zapel pod energičnim vodstvom Sabine Antoni, in MoPZ Štmaver, ki je svoj spored odpel s pevovodkinjo Nadjo Ko-

ki jo je prinesla pred oltar skavtinja Slavica Radinja in pri tem prebrala pomenljive besede o "Luči za ta svet. Svet, ki je velik, svet, ki je težek, svet, ki trpi" in potrebuje Luč od vseh nas. Udeleženci večera so to lučko lahko dobili pri cerkvenih vratih, kjer so jo ponujali skavti. O tem, da moramo prižgati luč upanja ne glede na naše prepričanje, je spregovoril župnik Markežič, pa tudi o tem, kako je potrebno se ustaviti in se v tišini zamisliti ter razdajati duhovne dobrine, ki osrečujejo tistega, ki jih prejema, pa tudi tistega, ki jih z odprtim srcem daje. V treh jezikih – tudi v furlanskem – je zaželel blagoslovljen Božič. Savina Radikon, predsednica društva Naš prapor, je poudarila pomembnost takih prireditev v domačem kraju in se toplo zahvalila župniku Markežiču, ki širokosrčno podpira vaše dejavnosti in zanje daje tudi na razpolago cerkev, saj društvo, žal, nima še svoje dvorane. Prirčna božičnica se je končala s priljubljeno Gruberjevo Sveto nočjo, brez katere si pač ne moremo zamisliti Božiča. Z občutkom so jo zapeli vsi nastopajoči pevci pod vodstvom Zulejke Devetak. Tisti, ki jim mraz zlahka ne zleze v kosti, so se ustavili pri cerkvi, kjer so prireditelji ponujali toplo pičjo in domače dobrote.

IK

stihe Ljubke Šorli – prinesli duha dobrote in prijazne domačnosti, ki jo vsak človek odprtega srca želi ustvariti na svojem domu, pa tudi ob prijateljskem stiku, ko se srce dotakne srca. Malčki iz vrtca so nastopili pod vodstvom učiteljice Katje Bandelli, učenci pa pod vodstvom Marte Ferletič in

vic. Med večerom so zazveneli nežni, z melanholijo prepleteni zvoki citer, na strune katerih so ubirale znane narodne melodije članice glasbene skupine iz Nove Gorice, ki jo vodi Janka Frančeskin. Freske Toneta Kralja, ki krasijo pevske cerkev, je obžarila Luč miru iz Betlehema,

PD ŠTANDREŽ Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin

Ta presneti denar!

Z dolgotrajnim ploskanjem so se abonenti abonmaja ljubiteljskih gledaliških skupin Štandrež 2010 in priložnostni gledalci oddolžili gledališki skupini Oder treh herojev iz Pirnič, ki je v nedeljo, 12. decembra, prišla v goste v štandreško župnijsko dvorano Anton Gregorčič in tako zapolnila vrzel, ki je nastala zaradi odpovedi skupine iz Dobrovo; ta bi morala odigrati Črno komedijo, a ji je načrte prekrizala bolezen igralca. Pred predstavo je gostujoče, kot vselej, pozdravil Božidar Tabaj in godalcem, ki so skoraj povsem zasedli dvorano, povedal, da je skupina iz Pirnič ena izmed najstarejših v Sloveniji in da deluje pod izkušenim vodstvom dobro poznanega režiserja Petra Militareva. V Štandrežu je že gostovala in imela lep uspeh. Tako odobravanje je doživela tudi tokrat, ko se je predstavila s satirično

'dobrosrčno' komedijo Glavni dobitek Frana Lipaha (1892-1952) v priredbi Jerneja Novaka. Čeprav je bila igra izdana l. 1935, je njena vsebina nadvse aktualna: tudi danes se marsikdo predaja igram na srečo in upa, da mu bo nenadni dobitek prinesel preobrat v življenju. Prav to se zgodi upokojenemu profesorju, ki mu življenje poteka mirno in v skromnosti, sicer ob nenehnih ženinih očitkih, ker je v hiši malo denarja, in njenem obžalovanju, da si ni koga drugega izbrala za moža. Ko pa se profesorju sreča nasmehne in zadene glavni dobitek, se na mah začne obnašati kot vsi novodobni "snobovski" bogataši, ki preživljajo čas na teniških igriščih ali na potratnih družabnostih, na katere prav radi pridejo znanci, ki se

morajo še sami prilagajati (sicer z veliko težavo!) novemu statusu gostiteljev. Dokler kot strela z jasnega ne pride novica o pomoti... Takrat se vse spet preobrne in profesor spozna, kako neumno je nasedel hitri bogatitvi. Po komedijskih pravilih se ob koncu spet vse zgodi, a več kot očitno je, da bodo profesor

in ostali, po prestali izkušnji, ravnali bolj po pameti. Med desetimi nastopajoči je bila opazna solidna igra nekaterih, ki so zelo spretno

in prepričljivo, začinjeno z dokajšnjo mero humorja, prikazali značajske karakteristike protagonistov in večje opisi njihov vedenjski preobrat ob nenadni bogatitvi. Ta preobrat so podčrtali tudi duhovito "načičkani" kostumi kričečih barv, pričeske, pa še scenski elementi, ki so več kot zgovorno pokazali, kako se je

spremenil videz skromnega vrta, na katerem sta med drugim kipa Bakha in Afrodito izpodrinila mali podobi svetnikov...

Komedija vsebuje ničkoliko sočnih trenutkov, ki kažejo na človeške slabosti. Igralci so jih kar dobro izkoristili in seveda izzvali smeh v dvorani ter s tem tudi dokazali, da so se dobro vživali v komedijsko situacijo in uresničili režiserjeve misli, pa tudi avtorjeve želje; o Lipahu so svojčas kritiki pisali, da je "igralec z nasmehom na ustnicah in z bridkostjo v srcu", kot je zapisano v zgibanki, ki spremlja predstavo, nastalo v lanskem sezoni.

V sozvočju z uprizoritvijo je bilo med odmorom žrebanje na podlagi sedežnega reda v dvorani. Nekaj srečnih gledalcev je prejelo sladke božične dobrote, prejemnik "glavnega dobitka", nono Luciano, pa bo lahko odšel na enodnevni izlet s potovalno agencijo Avrigo.

Naj dodamo še, da so igralci dramskega odseka Štandrež kar dve zaporedni soboti v decembru osrečili upokoje in tudi kakega upokojenca iz Slovenije, ki so k nam prišli na izlet, s ponovitvijo komedije N. Novaka Gugalnik v režiji Jožeta Hrovata.

IK

Darovi

V spomin na pokojno sestrično Blanko Kuzmin darujeta Franc in Sonja Tomsč 50 evrov za cerkveni zbor Sovodnje.

Za slovensko Karitas: župnija Šempolaj 165 evrov; župnija Zgonik 150 evrov.

Namesto cvetja na grob gospe Milke Remec Černic daruje družina Černic Branko 50 evrov za moški zbor M. Filej in 50 evrov za mešani zbor Rupa-Peč.

Ob nabirki za Katoliški tisk (nabirka 2010), za Novi glas: Slovensko pastoralno središče Gorica 800 evrov.

prireja v zimski sezoni 2010/2011 začetne in nadaljevalne tečaje alpskega smučanja. Potekali bodo 30. januarja ter 6., 13. in 20. februarja v kraju Forni di Sopra. Prijave bodo sprejemali na sedežu društva, Verdijev Korzo 51/int, 7., 14. in 18. januarja med 18. in 20. uro. Informacije: Marta (tel. 0481 22164), Danja (tel. 0481 536104) in Loredana (338 5068432).

Katoliška knjigarna išče sodelavko-ca od 18. do 35. leta starosti za 6-mesečno prakso. Tel. 0481 549754.

Voščila

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vošči članom in prijateljem prijetne božične in novoletne praznike.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 24.12.2010 do 29.12.2010)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radiospazio103. it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob četrtnih in nedeljah**, od 21.30 do 22.30. Spored: **Petek, 24. decembra** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 25. decembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 27. decembra (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna, zabavna in zborovska glasba - Zanimivosti v naši okolici - Iz krščanskega sveta - Kratke zgodbice - Obvestila.

Torek, 28. decembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 29. decembra (v studiu Danilo Čotar): Živi ognjeniki II. del - Zbor melodij

Hvala ti, mama, za rojstvo, življenje, hvala za čast, za ljubezen, skrb, hvala za bisere, skane v trpljenje. Mama, naj večno ti lučka gori!

Ob izgubi naše drage mame, none
MILKE REMEC ČERNIC

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali za našo gabrsko cerkev, za svete maše, za sveče, cvetje in izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na zadnji poti. Hvala pevcem moškega zbora Mirko Filej in mešanega zbora Rupa-Peč za ubrano petje ter dirigentu Zdravku Klanjščku in organistki Damijani Čevdek. Posebna zahvala naj gre župniku Viljemu Žerjalu, g. Marjanu Markežiču in g. Karlu Bolčini za opravljen cerkveni obred.

Družina Černic Branko

Decembrsko zasedanje slovenske konzulte pri goriški občini

V ponedeljek, 13.12.2010, je Konzulta za vprašanja mestne etnične manjšine Občine Gorica povabila na zasedanje predsednika krajevnih skupnosti iz Štandreža, Podgore in Pevme-Štmavra-Oslavja, da bi z njimi preverila izvajanje zaščitnega zakona št. 38/01, točneje 10. člena, ki obravnava javne napise in toponime. Po predstavitvi stanja vidne dvojezičnosti, ki je trenutno zelo omejena glede na veljavne zakonske norme, so predsedniki krajevnih skupnosti naglasili problem finančnega kritja pri udeležanju dvojezičnosti v izvoljenih telesih, saj predvideni strošek je bil doslej v breme že itak skromni blagajni krajevnih skupnosti. Sledila je daljša razprava, ki se je dotaknila pomembnosti ohranitve krajevnih skupnosti v luči morebitne ukinitve oz. združitve rajonskih svetov. Peršolja, Bandelj in Breščak so poudarili tudi pereča vprašanja, vezana na vzdrževanje območja in šole. Člani konzulte so soglasno sklenili, da bodo pozvali občinsko upravo k ohranitvi obstoječih krajevnih skupnosti, saj te opravljajo neprecenljivo vlogo na krajevni ravni. Glede izvajanja 10. člena zaščitnega zakona pa so člani konzulte predlagali, naj občinska uprava dosledno spoštuje obstoječe zaščitne norme, naj jih tudi konkretno udejanja (namestitve dvojezičnih toponomastičnih napisov in cestnih oznak) in naj si prevzame stroške glede

izvajanja dvojezičnosti v rajonskih svetih. Konzulta bo obenem naslovila na župana priporočilo, naj bodo vsa javna sporočila, namenjena slovenskim občanom, dosledno dvojezična brez vrženih italijanskih izrazov. Predsednik Ivo Čotič je glede jasli v ulici Rocca seznanil člane konzulte s stanjem gradbenih del, ki naj bi jih podjetje končalo januarja. Po kolavdiranju, izdaji dovoljenja o uporabnosti, opremitvi prostorov in ureditvi okolja naj bi se vsa dela končala pred majem 2011, ko zapade rok, ki ga je postavila dežela FJK. V naslednjih mesecih bo občinska uprava določila pogoje za učno in neučno osebe ter začela z vpisovanji. Člani konzulte si nadejajo, da bodo seznanjeni in soudeleženi tudi v tej končni fazi ustanavljanja prvih občinskih jasli s slovenskim učnim jezikom v Gorici. Predsednik konzulte je poročal o srečanju z odbornikom za lokalne identitete Ceretto zaradi okrepitve oseba na uradu za slovensko manjšino. V prihodnjih mesecih naj bi prišlo do jasnejše ločitve tako vlog kot funkcij med prevajalcem in jezikovnim uslužbencom. Predsednik je nadalje poročal o prošnjah, ki jih je občinska uprava že predstavila na podlagi zaščitnih zakonov 482/99, 38/01 in 26/07 za prejšnja leta, ter o projektih, vezanih na zakon 482/99, ki jih je občinski odbor sprejel v četrtek, 9. decembra.

Obisk pri beneškem patriarhu

Minuli petek, 17. decembra, so na prošnjo goriškega nadškofa Dina De Antonija odšli na srečanje z beneškim patriarhom kardinalom Angelom Scolo trije predstavniki goriške nadškofije, da bi se z njim in njegovimi sodelavci dogovorili, kako bodo potekale priprave na papežev obisk v začetku meseca maja v Ogleju in dan kasneje v Benetkah. Univ. prof. Sergio Tavano, odgovorni urednik tednika Voce Isontina Mauro Ungaro in naš odgovorni urednik Jurij Paljč so se s kardinalom Scolo in njegovimi sodelavci pogovarjali o srečanju s svetim očetom v Ogleju ter mu podali pričakovanja vernikov in vodstva goriške nadškofije, predvsem pa so poslušali, kako potekajo priprave na obisk svetega očeta Benedikta XVI., ki bo prihodnje leto naredil izjemo le za obisk v Ogleju in Benetkah, kamor bo prišel dva dni. Znano je namreč, da ima po Italiji sicer samo enodnevne obiske. Srečanje s svetim očetom v baziliki v Ogleju bo seveda pastoralne narave, saj naj bi se papež srečal s predstavniki pastoralnih svetov iz krajevnih Cerkva t. i. severovzhoda Italije, v baziliki naj bi bili torej le verniki in ne lokalni ter drugi politični predstavniki, katere bo sveti oče pozdravil že na letališču v Ronkah, medtem ko bo srečanje z verniki pred baziliko samo, kjer bo prisotne papež Benedikt XVI. pozdravil s posebnega odra. Poskrbljeno pa bo tudi za velike ekrane, da bi se srečanja s svetim očetom lahko udeležilo čim več ljudi in vernikov. Sicer pa so na srečanju s kardinalom Angelom Scolo poudarili tudi dejstvo, da je goriška nadškofija sestavljena iz vernikov različnih narodnosti, tudi slovenske.

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto*

KB
1909

Società finanziaria per azioni
Finančna delniška družba

Pogovor / Mirjam Oblak

“Na prihodnost slovenske skupnosti v Argentini gledam z optimizmom!”

Mirjam Oblak je predstavnica generacije Slovencev, ki so rojeni in živijo v Argentini. Njena družina se je v to državo preselila v drugem povojnem obdobju in pripada t. i. politični emigraciji, ki je takoj po prihodu v to latinskoameriško državo postavila na noge zavidljivo izobraževalno, kulturno, intelektualno in družbeno organizacijo. Družina Oblak vodi pomembno gospodarsko dejavnost.

Po šestih desetletjih tudi današnje generacije nadaljujejo zlahtno tradicijo angažiranja v slovenskih sredinah, v njenem primeru v Našem domu San Justo, ki je v Buenos Airesu. Mirjam Oblak je profesorica likovne umetnosti, v Sloveniji je obiskovala oddelek za etnologijo na ljubljanski Filozofski fakulteti ter se izpopolnila v slovenski etnologiji. Poučuje na osrednjem srednješolskem tečaju za celotni Buenos Aires, dejavna je pri številnih odsekih v omenjenem domu, pri poučevanju in organizaciji družbenih in družabnih, prosvetnih in kulturnih srečanj ter dogodkov. Z njeno pomočjo bomo bolj spoznali življenjski utrip enega od slovenskih domov.

Če smo nedavno v Novem glasu objavili intervju z vidnim predstavnikom starejše generacije naših rojakov v Argentini, dr. Markom Kremžarjem, nas zdaj zanima, kako razmišlja mlajši, vendar že močno angažiran rod. Intervjuvanko smo srečali na letošnji Dragi. Meseca junija pa je spremljala gledališko skupino San Justo, ki je gostovala v Sloveniji in na Koroškem z misterijem Veliki oder sveta, ki ga je napisal španski dramatik Calderon de la Barca, prevedel Janko Moder, režiral pa takrat ravno preminuli Blaž Miklič.

Najprej bi ti zastavila vprašanje o tvoji družinski zgodbi, saj je to zgodba o uspehu; bratje Oblak (tvoj oče in strica) namreč upravljajo danes pomembno gospodarsko realnost.

Moja mama je bila rojena v Ljubljani. Kot petletni otrok je bila s starši in trinajstletno sestro kruto izgnana iz stanovanja na Kodeljevem, v poznih nočnih urah in v neznano. V desetih minutah je morala družina zapustiti dom. V živinskih vagonih so jih peljali do avstrijske meje. Šla je skozi razna avstrijska begunska taborišča, nato s pomočjo Rdečega križa z ladjo v Argentino. Moj oče Tone Oblak, sedmi od osmih otrok, izhaja iz Vrbljena, vas spada pod Tomišeljsko faro in občino Ig. Po drugi svetovni vojni in po hudih taboriških letih v Vetrinju in v Špitalu ob Dravi so prispeli v Argentino z ameriško ladjo Hollbrook skupaj z mnogimi družinami in se 5. februarja 1949 izkrcali v buenosaireskem pristanišču. Argentina je dobrohotno sprejela cele družine, tudi take z majhnimi otroki ter bolne in ostarele, česar druge države niso storile. Novodošle so najprej nastanili v Emigrant Hotelu, od tam so začeli iskati delo in stanovanje. Skrbelo jih je, kako se bodo preživljali.

Salezijanski duhovnik Janko Mernik je očeta in druge mladoletne fante takoj po prihodu v Argentino peljal v salezijanske zavode, da bi se tam šolali in bili varno preskrbljeni. Očetova družina je prvo leto stanovala v buenosaireskem mestu Yelaya in

tam delala na polju. S prvimi služki je stari oče Martin potoval v mesto San Justo v upanju, da bo tam odprl mizarско podjetje. Sin Ciril se je kmalu zaposlil v mizarstvu, najstarejši sin Feliks v podjetju za pohištvo, medtem ko se je oče izučil v salezijanski obrtniški umetniški šoli. Družina je kupila prvo parcelo v tem mestu in je počasi začela gradnjo doma. Z oporo in svetovanjem očeta Martina sta brata Feliks in Ciril začela delati v svoji mizarški delavnici leta 1955, njima se je leta 1958 pridružil tudi moj oče. Umetniško so začeli izdelovati lesena okna in vrata. Nagnjenje in ljubezen do te prijazne surovine izhaja že iz domovine staršev. Kmalu so vključili nov koncept delovanja, in sicer serijsko proizvodnjo, in tako začeli uporabljati tudi druge materiale, kot so jeklo, PVC in aluminij. Ustanovili so več podjetij in prodajali najprej po lastnih trgovinah, nato so se odločili za svojo distribucijsko mrežo, ki ima predstavnik v glavnih mestih celotne Argentine. Letos podjetje beleži 55 let in kot druga generacija, ki danes sodeluje pri vodstvu podjetja, se trudimo, da zvesto nadaljujemo delo očetov.

Naš dom San Justo, kamor ti pripadaš, so ustanovili leta 1956. Kakšno mesto odigrava med slovenskimi domovi v argentinskem vele mestu, koliko je slovenskih domov v Buenos Airesu in kako se razlikujejo, če se razlikujejo med sabo?

Naš dom San Justo je eden izmed šestih slovenskih domov politične emigracije v t. i. Velikem Buenos Airesu. Slovenska hiša, v kateri deluje naša krovna organizacija Zedinjena Slovenija, pa je v mestnem središču. Poleg teh so Slovenci skoraj v vseh argentinskih provincah. Pomembnejša slovenska prisotnost je še v Mendozi, Barilochoh, Mar del Plat in Miramarju, Entre Riosu, Cordobi, Tucumanu in v San Luisu. Ob povojni politični emigraciji je v Buenos Airesu veliko staronaseljencev. Slovencev (v glavnem Primorcev), ki so si novo domovino morali poiskati zaradi fašističnega preganjanja in ekonomske stiske pred drugo svetovno vojno. Ustanovili so mnoga središča, od katerih ostajata še dom Triglav v Villa Devoto in prekmurjska skupnost v Bernalu.

Ko so Slovenci prišli v drugem povojnem obdobju v Argentino, so se začeli počasi vživljati v novo domovino. Med sabo so bili trdno povezani. Povezanost so prinesli še iz avstrijskih in italijanskih begunskih taborišč. Zavedali so se, da bodo samo na tak način narodno in versko obstali v tujem svetu. Od vsega začetka je bilo v San Justu naseljenih veliko družin in v sanhuški stolnici je bila slovenska maša že od leta 1949. Kmalu so organizirali pevske zbor, ki je vadil v župnišču. Po maši so se prijatelji radi zbirali v kavarni poleg cerkve. Kmalu sta se pojavili želja in potreba po kulturnem udejstevanju. Tako je nastal slovenski farni oder, ki je imel svoje vaje in predstave ravno tako v župnišču. Vedno bolj so čutili potrebo po lastnem sedežu. Sestali so se moške, ustanovili odbor, ki je sestavil pravila in sklical prvi občni zbor. Na tem se je sklenilo, da se poišče primerno zemljišče. Kupili so staro poslopje v bližini stolnice in občine. Ker so se že ob naselitvi v ta kraj organizatorji dobro zavedali, da je treba zbirati mlade in jih vzgajati v do-

bre kristjane in zavedne Slovence, so ustanovili slovensko šolo in pouk v bližnji slovenski gostilni Dobrepolje v okraju San Nicolas. Po nakupu lastnega doma se je sobotna šola preselila v nove prostore. Javno odprtje in blagoslov Našega doma sta bila 21. oktobra 1956. V zgodovinskem zborniku beremo: “Na ta dan je bila slovesna sv. maša v stolnici, pel je pevske zbor in bilo je mnogo narodnih noš. Slavje se je nadaljevalo v Našem domu z različnimi pozdravi, s pestrim celodnevним programom in s športnim tekmovanjem”.

življenje in delovanje v Našem domu sta vsako leto večji. V njem danes deluje veliko organizacij in z idealizmom in elanom člani še vedno prostovoljno sodelujejo in se radi družijo. Naslednje leto bomo proslavili 55. letnico.

Naš dom San Justo je po številu članov sicer med največjimi, lahko pa trdim, da si vsi domovi v večji ali manjši meri še vedno prizadevajo in se trudijo, da bi ostali zvesti veri in slovenstvu.

Kje imajo Slovenci v Argentini še organizirano skupnostno življenje z domovi, slovenskim bogoslužjem in organizacijami?

Poleg sanhuškega doma je v buenosaireskem mestu Slovenska hiša, v kateri deluje krovna organizacija Zedinjena Slovenija. Ta ima odbor, ki povezuje delo vseh ostalih slovenskih domov v Argentini. V Velikem Buenos Airesu so še Slovenski dom v Carapachayu, Hladnikov dom v Lanusu, Slomškov dom v Ramos Mejiji, Slovenski dom v San Martinu in Slovenska Pristava v Castelarju. Zelo daleč od Buenos Airesa sta Mendoza in Bariloche, kjer sta tudi slovenska domova in deluje organizirana skupnost. V vseh teh domovih so slovenski osnovnošolski tečaji, v večini delujejo tudi mladinske organizacije, krajevne zveze mater in žena, mladci in mladenke, pevske zbori in potekajo še druge verske, kulturne in športne dejavnosti. V vseh okrajih je tudi vsako nedeljo slovenska maša in ‘svete ure’ ob prvih petkih.

Slovenci imamo svojo cerkev Marije Kraljice v Slovenski vasi. V osrednji Slovenski hiši je cerkev Marije Pomagaj. Delujeta tudi dve zavetišči za ostarele, in sicer

v Slovenski vasi v Lanusu, ki so ga ustanovili lazaristi, in v San Justu, ki so ga prostovoljno ustanovili borci Tabora, danes pa je njegovo vodstvo prevzela fundacija priznanega podjetja Zupan.

Naš dom San Justo šteje nad 700 članov, aktivnosti so razčlenjene in bogate, kako poteka klasična sezona, kako so porazdeljene skupine, koliko je odsekov, koliko dogodkov se letno zvrsti v vaših prostorih?

Naš dom San Justo bogatijo s svojim delovanjem razne organizacije, in sicer Slovenska osnov-

Med najpopularnejšimi dejavnostmi lahko omenim slovensko petje, gledališče in folkloro. Slovenci se tudi radi srečujejo ob igranju kart, šaha, se radi družijo na športnih tekmovanjih in prireditvah.

Med Slovenci v Argentini je Slovenski dan najvažnejša skupna prireditev, ki kroži med petimi največjimi domovi, eno leto v vsakem domu, in Dan državnosti, ki se skupno praznuje v Slovenski hiši. Meseca maja je tudi veliko romanje vseh Slovencev v Argentini v Marijino svetišče v Lujan, to je približno 60 km iz mesta Buenos Aires; meseca junija se skupnost v Slovenski hiši in po okrajih spomni na svoje mučence med drugo svetovno vojno in ob koncu meseca praznuje Dan slovenske državnosti. Meseca avgusta romamo k Lurški Materi Božji v Santos Lugares. Ob 200-letnici Argentine smo letošnje proslavili “Buenos Aires celebra Eslovenia” (Buenos Aires praznuje Slovenijo), kjer se je slovenska skupnost predstavila Argentini z razstavo vseh slovenskih društev s stojnicami, na katerih so prodajali tipične spominčke in dobrote slovenske kuhinje, ter z bogatim kulturnim programom. V Buenos Airesu je bil leta 1992 teden slovenske kulture. Skozi cel teden so si sledili predavanja, okrogle mize, umetniška razstava in plesne ter pevske predstavitve.

Kako so povezani med sabo slovenski domovi v Buenos Airesu? Ali sodelujejo med sabo? In s Slovenci, ki živijo v Mendozi ali Barilochoh?

Slovenski domovi v Buenos Airesu se povežejo s skupnimi prireditvami, z romanji, obredi velikega tedna in s polnočnicami, predavanji, časopisi, z radijskimi in televizijskimi oddajami, s športnimi tekmovanji, z glasbenimi večeri in drugimi srečanji. Na vsakem Slovenskem dnevu so narodne noše in zastopniki vseh domov. Vsak dom postavi tudi svojo stojnico s hrano in knjigami ter ročnimi deli. Za ta dan se pripravijo skupni kulturni program, kjer sodelujejo vsi krajevni domovi. Formalno pa so domovi povezani v Medorganizacijski svet, v katerem predsedniki in delegati domov ter organizacij odločajo o skupnih vprašanjih. S Slovenci, ki živijo v Mendozi, v Barilochoh in v drugih argentinskih provincah, smo povezani predvsem s slovenskim tiskom. Krajevni domovi iz Buenos Airesa večkrat gostujemo pri njih z igrami, izleti ali folklornimi plesi (npr. za praznik snega v Barilochoh). V Barilochoh so leta 2008 pripravili športno-kulturno tekmovanje v naravi EkoBariloche, kamor so šli tekmovat tudi naši mladi iz Buenos Airesa.

Slovenci iz Bariloche in Mendoze nastopajo na naših prireditvah v Buenos Airesu (npr. na slovenskih dnevih, imajo koncerte itd.) in prihajajo tudi na vsakoletna romanja k Mariji v Lujan. Tudi dijaki slovenskih srednjih šol iz Mendoze in Bariloche potujejo z našimi dijaki v Slovenijo na maturantski izlet in njihove učiteljice ter profesorji potujejo z našimi na seminarje učiteljev in profesorjev v Slovenijo.

Poučujete že 22 let, najprej na osnovnošolskem in danes na srednješolskem tečaju. Najprej bi radi izvedeli, kdaj in kako si začela zahajati v slovenski dom, nato pa, kako sta potekala in še danes potekata osnovnošolski in srednješolski tečaj. Koliko je slušateljev, koliko pedagogov, kakšne so lekcije, kakšen je predmetnik?

Od otroških let z veseljem zahajam v Naš dom San Justo. Najprej sem obiskovala sobotno slovensko osnovno šolo Franceta Balantiča in bila članica raznih organizacij naraščajnikov in naraščajnic, mladev in mladenk, s

štirinajstimi leti pa sem pristopila k mladinski organizaciji. Dve leti sem tudi predsedovala krajevni deklški in fantovski zvezi. Pomagala sem in še vedno aktivno sodelujem pri raznih odborih in kulturnih dejavnostih. Dolgo let sem pela najprej pri otroškem šolskem pevskem zboru, nato tudi pri Mladinskem zboru San Justo in pri slovenskem pevskem zboru Gallus. Zastopala sem krajevno slovensko skupnost v izseljenški pastoralni in v emigrantskem odboru naše občine La Matanza.

Osnovnošolski tečaj poteka vsako soboto dopoldan od marca do začetka decembra v vsakem slovenskem krajevnem domu. V Buenos Airesu je šest osnovnih šol, kjer je pogoj za vpis znanje slovenskega jezika. Imamo tudi tečaj “ABC po slovensko” za začetnike. V vsaki izmed teh šol je od 50 do 100 ali tudi več učencev. Tudi v Mendozi, Barilochoh in Tucumanu je sobotna slovenska osnovna šola. Poučujejo se verouk, slovenščina, slovnica, slovstvo, zemljepis, slovenska zgodovina, petje in telovadba. Na osnovni šoli danes poučuje že druga in tretja generacija, rojena in izučena v Argentini.

Srednješolski tečaj je dopolnilni tečaj, ki poteka ob sobotah popoldan v Slovenski hiši za vse diake iz Velikega Buenos Airesa. Tudi v Mendozi in v Barilochoh imajo srednješolske tečaje. Slovenski srednješolski tečaj Ravnateljca Marka Bajuka v Buenos Airesu je letos slavil svojo 50. letnico. Tečaj je v omenjenih desetletjih končalo 1.127 dijakov. Naš tečaj je bil leta 1992 teden slovenske kulture. Skozi cel teden so si sledili predavanja, okrogle mize, umetniška razstava in plesne ter pevske predstavitve.

Naši tečaji so pravi biseri v slovenski skupnosti, ker na njih vsak odkriva svojo človeško in slovensko identiteto.

Naj omenim, da delo učiteljev in profesorjev ni plačano in je na prostovoljni ravni. Lep primer je moja učiteljica osnovne šole in dolgoletna ravnateljica Balantičeve šole gđc. Angelca Klanšek, ki več kot šestdeset let prihaja soboto za soboto in še vedno z navdušenjem poučuje in se razdaja otrokom.

Meseca junija je dramska družina San Justo gostovala v Sloveniji. Kakšno vlogo ima gledališka dejavnost med Slovenci v Argentini, kako izbirate tekste, režiserje in igralce?

Gledališka skupina Naš dom San Justo je gostovala meseca junija z duhovno igro ali misterijem Veliki oder sveta Pedra Calderona de la Barca. Med Slovenci v Argentini igra gledališka dejavnost veliko vlogo. Pomaga nam pri ohranjanju lepe slovenske besede in bogatstvu besednega zaklada. Skoraj vsak okraj ima svojega režiserja ali več oseb, ki se zavzemajo in pomagajo pri gledališču. V nekaterih okrajih so organizirane gledališke skupine. V Našem domu San Justo pripravljamo vsako leto eno ali dve igri ter razne akademije in recitacije. Tekste si vsak režiser izbere z ozirom na priložnost in okus. Večkrat so to tudi slovenske ljudske igre, s katerimi ohranjamo poleg jezika tudi slovenske šege in navade, druge so klasične in svetovno znane, prevedene v slovenščino. Kjer delujejo stalne skupine, izbira igralce med člani, kjer pa ni stalne dramske družine, režiser izbira režiser po potrebah vlog ali po svojem okusu.

/ stran 15
Erika Jazbar

Kratke

Potovanje z Novim glasom v Nemčijo

Vabilo na potovanje v Nemčijo z Novim glasom. Osemredno potovanje od 14. do 21. junija 2011 bo izredno zanimivo in poučno. Potovali bomo z udobnim avtobusom, kar bo omogočilo lep razgled, koderkoli se bomo peljali, po deželi ali mestih. Obiskali bomo tudi rojstni kraj sedanjega papeža, mesto Nürnberg, si ogledali znamenitosti Berlina, Vzhodno Nemčijo s Potsdamom, Dresden (Dražani) in Leipzig (Lipico), nazaj grede pa Ellwangen, kjer je bil sv. Metod v ječi, Regensburg, kjer sta živela tudi predstavnika nemškega klasičnega slovstva Goethe in Schiller. Spoznali bomo nekdanjo in sedanjo zgodovino Nemčije ter njeno kulturo in umetnost. Vpisovanje po prazniku Sv. treh kraljev, ko bomo objavili tudi druga navodila. Za potovanje zadostuje veljavna osebna izkaznica.

Silvestrovo v Slovenskem stalnem gledališču

Slovensko stalno gledališče je pripravilo posebno presenečenje za svoje obiskovalce, možnost praznovanja silvestrske noči na premieri in po njej naslednje produkcije, komedije Vlahu Stullija Karabinjerjeva Katra. Komedija iz leta 1800 je eden od vrhuncev hrvaške dramske dediščine. Dubrovniški avtor je postavil na oder prizore iz vsakdanjega ljudskega življenja v sredozemskem okolju v slogu, ki po situacijah in

Vito Taufer

narečnem izražanju ujame pristno čutenje preprostih ljudi v mešanici tragedije in komedije, robotosti in sentimentalnosti. Realizem v opisovanju osnovnih nagonov izraža sprejemanje življenja takšnega, kakršno je, in predstavlja tudi na jezikovnem nivoju glavno značilnost in vsebinsko-oblikovno smernico predstave. Za prevod iz dalmatinske hrvaščine v kraško, narečno slovenščino novega okolja je poskrbel Danijel Malalan, režijo predstave pa bo podpisal Vito Taufer, eden od najbolj ustvarjalnih in priznanih slovenskih režiserjev, ki je že večkrat sodeloval s Slovenskim stalnim gledališčem na različnih dramskih področjih, od genialnega tolmačenja Linhartovega Matička do uspešne koreografsko-gledališke preobrazbe starogrške tragedije Bakhantke. Nova režija Vita Tauferja, tokrat v duhu "primorskih zdrh", bo premierno zaživela v petek, 31. decembra, ob 21.30 v veliki dvorani SSG. Gledališka silvestrska noč se bo z odra preselila v foyer parterja Slovenskega stalnega gledališča, kjer bodo gledalci lahko nazdravili skupaj z igralci novemu letu 2011.

Predstava, opremljena z italijanskimi nadnapisi, bo za abonente reda A in za gledalce izven. Predprodaja vstopnic (po nespremenjeni ceni) se je pričela v ponedeljek, 13. decembra, pri blagajni Slovenskega stalnega gledališča (vsak delavnik od 10. do 15. ure). Tudi ob tej priložnosti bo odprto parkirišče na tržaškem velesejmu - Fiera di Trieste; brezplačno ga bodo lahko uporabili abonenti in gledalci Slovenskega stalnega gledališča. Vhod iz ulice Revoltella-Settefontane.

Za las rešena postavka za obnovo pašnov na tržaški obali

Deželni svet je pred kratkim v razpravi o finančnem zakonu odobril dodatnih 300.000 evrov za financiranje obnove pašnov na tržaški obali v kmetijske oz. vinogradniške namene. Prispevek gre prišteti prvi postavki, ki je bila sprejeta v deželnem svetu z lanskim finančnim zakonom in je določila prvih 500.000 evrov prispevka. "Letošnja postavka je bila za las rešena, in to v zadnjem hipu, saj deželna uprava in večina, ki jo podpira, prvotno nista namenili niti centa za načrt, ki sodi v izvajanje znanega protokola o Prosekariju oz.

Proseccu", ugotavlja deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec, ki je v amandmaju, katerega je bil prvi podpisnik, sicer zapisal vsoto milijona evrov. V minulih dneh so sledila množična pogajanja in stiki na vseh nivojih, naposled pa se je Gabrovec v svojem posegu v avli izrečno skliceval na vprašanje verodostojnosti dane besede predsednika Renza Tonda. Ta je v več priložnostih zagotovil pozornost do izvajanja protokola o Prosekariju-Proseccu, katerega je tudi sam podpisnik skupaj z italijanskim ministrom za kmetijstvo, stanovskimi organizacijami kmetovalcev in vinskim konzorcijem. Stvar se je tudi v avli zapletla v trenutku, ko so ob izjavi odbornika Violina, da je uprava pripravljena sprejeti finančno redimenzioniran predlog svetnika Gabrovca, nekateri svetniki iz vrst tržaške desnice protestno zapustili skupščino. Sledila je prekinitve seje, ki je služila pomiritvi strasti. Ob ponovnem začetku del je odbornik Violino potrdil pripravljenost na sprejetje postavke z izrecno navedbo, da je znižanje vsote od Gabrovčevega milijona evrov na 300.000 evrov sad predloga desne sredine... "Kakorkoli že ne morem ne izraziti zadovoljstva, saj nam je vendarle uspelo rešiti načelo, da je potrebno načrt za obnovo tržaških pašnov in sploh protokola o Prosekariju financirati vsako leto, ne pa le enkrat 'una tantum', je po glasovanju poudaril deželni svetnik Gabrovec. "Zadeva seveda ni še končana, saj kmetijstvo na Tržaškem pričakuje in zahteva znatno večja sredstva, zlasti pa odločno večjo pozornost in občutljivost tudi iz vrst desne sredine...", grenko končuje Igor Gabrovec.

DSI V Peterlinovi dvorani

Ob 20-letnici prvih demokratičnih volitev v Sloveniji

Društvo slovenskih izobražencev je v ponedeljek priredilo poseben večer, s katerim je obeležilo dvajseto obletnico prvih demokratičnih volitev v Sloveniji. Temu pomembnemu zgodovinskemu mejniku so poklonili razstavo, ki jo je postavil pred dvema letoma ustanovljeni študijski center za narodno spravo. Samostojno ustanovo, ki se ukvarja z raziskovanjem polpretekle zgodovine slovenskega naroda s poudarkom na proučevanju vseh treh totalitarizmov, prisotnih v slovenskem prostoru - fašizma, nacizma in komunizma -, je predstavila direktorica študijskega centra Andreja Valič.

V uvodnem pozdravu je Valičeva spregovorila o dogajanju izpred dvajsetih let in o razvoju demokratične kulture ter politične družbe v obdobju slovenske pomladi. Poudarila je, da imamo o tem poglavju slovenske zgodovine žal malo literature, poleg

tega ne premoremo celostnega dela, ki bi obravnavalo osamosvojitveno obdobje. Kljub temu se nekaj vendarle premika, saj je govornica pohvalno ocenila delo, da je osamosvojitve Slovenije v učnih načrtih srednjih in višjih šol, letos pa bodo o tej temi prvič pisali tudi na maturi. Dalje je Valičeva v Peterlinovi dvorani spregovorila o globokih koreninah, na katerih temelji samostojna država, in podčrtala, da je tudi oblikovanje narodne identitete rezultat mnogih zgodovinskih dogodkov: od Karantanije, Brižinskih spomenikov in reformacije dalje do novjših dni. K osamosvojitvi

so veliko prispevali tudi razni politični programi, med katerimi je najpomembnejši Zedinjena Slovenija.

V osrednjem delu večera je direktorica študijskega centra opozorila na razstavljene fotografije in jih umestila v zgodovinsko dogajanje

o nastajanju političnih strank v Sloveniji in o njenih pobudnikih, o Majniški deklaraciji, o mejniku osamosvojitvene poti, to je o procesu proti četverici, in o burnem političnem dogajanju leta 1989 ter o delovanju Demokratične opozicije Slovenije. Govornica je

poudarila neprecenljivo delo Jožeta Pučnika, ki je najbolj zaslužen za to, da je Slovenija postala samostojna država. Prav po njegovi zaslugi se je Demos odločil za plebiscit in osmega aprila 1990 v koaliciji zmagal na volitvah z 52,91% glasov. Takrat je volilo

93,2% vseh Slovencev. Zanimivo je dejstvo, da je bil slovenski narod v obdobju osamosvajanja Slovenije zelo enoten, kljub temu da je osamosvojitve terjala veliko poguma.

Sin

NARODNI DOM Slavistično društvo Trst, Gorica, Videm

Ob stoletnici rojstva Cirila Kosmača

Ko je Ciril Kosmač že leta 1939 objavil v Sodobnosti svoje prve novele, je bilo očitno, da bo z zlatimi črkami ostal zapisan v zgodovini slovenske književnosti. To je bila iztočnica,

Trstu. Spominski večer na avtorja številnih priljubljenih pripovednih del so sooblikovali moderatorka Vilma Purič, mag. Marija Mercina in Marko Kravos, ki je pisatelja prvič spoznal v Trstu le-

nika borita proti realistični pokvarjenosti in razdrobljenosti sveta. "S humorjem se je Kosmač 'brani' tudi tedanje sivo gotske Ljubljane", je dejal Kravos in poudaril vlogo, ki jo je avtor Tanadruja imel znotraj Društva slovenskih pisateljev in čigar delovanje in občutljivost sta načela monolitno vdanost v takratno Jugoslavijo. Kravos se Kosmača spominja tudi kot izredno šarmantne osebe, ki je v pogovore diskretno vnašal izkušnje, nabrano po svetu: poznavanje številnih jezikov mu je omogočilo tudi plodno prevajalsko dejavnost. Mag. Marija Mercina, ki je svojo dolgoletno raziskovalno dejavnost usmerila ravno v Kosmačev opus, pa je na povabilo Vilme Purič začrtala odnos, ki ga je literarna kritika vzpostavila do pisatelja in njegovih del. Že mnogo pred izseljeniškim obdobjem - fašistične oblasti so ga namreč obsodile na hišni pripor, tudi zaradi sodelovanja v glasilu Uporni veslar, nato je pobežnil v

Jugoslavijo in inozemstvo, kjer je sodeloval z emigrantskim časopisem - je bil Kosmač deležen zanimanja kritika Josipa Vidmarja. Po vojni se je za pisatelja začelo novo ustvarjalno obdobje, ki je izhajalo iz narodnoosvobodilnega etosa in je predstavljalo srčiko njegovega celotnega opusa. "Literarna veda je takrat opazila, koliko novega je Kosmač vnesel v slovensko književnost: kritika ga je takoj sprejela, postal je tudi učbeniški avtor, nato pa izredno popularen med slovenskimi bralci". Po mnenju Mercinove je Kosmač očaral ljudi zaradi spojitve domačijske tematike in sodobnih književnih teženj. Skratka, na ljudi je deloval zaradi lepote izražanja in ironije. Na večerju sta prišla do izraza tudi tankočuten način, s katerim je opisoval ženske like v svojih delih (v njih se je večkrat zrcalila mladeniška ljubezen do Danice), in njegova dejavnost filmskega scenarista, saj je Kosmač po svojih delih napisal tri scenarije za celovečerne filme. Dokaj žalostno pa je zvenelo spoznanje, da se danes o Kosmaču "veliko premalo" govori: v Sloveniji ni niti več soloobvezni avtor...

IG

Marko Kravos, Vilma Purič in Marija Mercina (foto IG)

na podlagi katere se je razvilo monografsko srečanje, ki ga je Slavistično društvo Trst, Gorica, Videm ob 100-letnici rojstva velikega slovenskega pripovednika priredilo v ponedeljek, 13. decembra, v Narodnem domu v

ta 1961 in gojil z njim iskreno in plodno prijateljstvo. Puričeva je naglasila ironijo, ki je skupna bodisi Kosmačevim besedilom: bodisi Kravosovim verzom: ta lahkotnost in radoživost sta sredstvo, s katerim se besedna umet-

ŠKD ROJANSKI KRPAN Degustacijski večer na domačiji Ferfolja

Ocena domačih vin je nadvse pozitivna

Enolog Mario Gregorič si je po uvodni predstavitvi treh vinogradnikov iz Piščancev in Lajnarjev - Andreja Boleta, Silvana Ferluge in Andreja Ferfolje - na degustacijskem večeru, ki ga je ŠKD Rojanski Krpan priredil v četrtek, 9. decembra, na domačiji Ferfolja nad Rojanom, vnaprej upal trditi, da bo ocena njihovih vin nadvse pozitivna.

To 'prerokbo' je Gregorič osnoval na analizi naravnih danosti tamkajšnjega področja, ki so kot nalašč prikladne za vinogradništvo. Zemlja, iz katere raste trta, je t. i. fliš, ki omogoča gojenje kakovostnih sort bodisi belega bodisi rdečega vina, tudi padavine zadoščajo pravnemu obdelovanju. Izredni sta

osvetljava (letna toplota znaša okrog 3000 kalorij, kar je za trto optimalno) in geografska

odlične organoleptične lastnosti grozdnim jagodam. Ključnega pomena je tudi de-

Foto IG

lega Piščancev in Lajnarjev, ki se nahajata na pol poti med Krasom in morjem: te naravne okoliščine zagotavljajo

lo, ki ga vinogradniki po trgatvi opravljajo v kletih, saj so od začetnih korakov postali na podlagi izkušnje in strokovne-

ga znanja zelo dobri vinarji in se docela vključili v težnjo kraških in brežanskih kolegov, ki so v zadnjih desetletjih zaradi skromnih površinskih danosti ubrali pot visoke kakovosti vinskega proizvoda. Cena steklenic je posledično visoka, to pa je bil edini način, da bi se naši pridelovalci lahko merili s količinsko visoko produkcijo iz Furlanije in Vene-

ta. Udeleženci večera so sami ocenili, ali so bile besede enologa resnične ali ne: glede na odziv, ki so ga bili deležni med občinstvom malvazija, vitovska in refošk Andreja Ferfolje iz lanske produkcije, mešanica glere in vitovske izpred petih let ter refoška iz leta 2006 Silvana Ferluge, prošek 2009 in glera 2008 ter refošk 2009 Andreja Boleta, bi si upali trditi, da je Gregorič zadel v polno. "Osebnosti bi si upali trditi, da je kakovost belih vin rahlo višja od črnine", je ob sklepu degustacijskega večera dejal Mario Gregorič.

IG

BOŽIČNI ČAS Slovenske stojnice v mestnem središču

Po tržaških domovih slovenski izdelki

V predbožičnem času se ulice okrog cerkve sv. Antona Novega tradicionalno napolnijo s stojnicami, na katerih so na prodaj najrazličnejši predmeti, dišave, agroživilski in enološki proizvodi, oblačila ter še marsikaj. Prav pod zvonikoma svetišča v ul. Sv. Lazarja sta se strankam do 22. decembra ponujali dve stojnici, ki sta si bili po blagovni ponudbi skrajno različni, vezalo pa ju je nezanemarljivo dejstvo, da sta obe 'govorili slovensko'...

"Ime mi je Mateja Pakiš in prihajam iz Ribnice", nam je povedala

gospa, ki je imela na prodaj nešteto lesenih predmetov. Na voljo je bilo mnogo izdelkov za gospodinjstvo (kuhalnic, zajemalk, žlic), veliko je bilo tudi pisanih igrarč. Gospa Mateja nam je povedala, da je izdelava tovrstnih izdelkov družinska tradicija, saj se s tem poslom ukvarja že tretja generacija Pakišev. V Trstu rada zahaja tudi zato, ker je mesto zlasti v božičnem času lepo okrašeno in prijazno, Tržačani pa imajo lese-

vračajo k tradiciji, k lesu, "ker je to naravni material in ne škodi niti zdravju niti okolju". Tako razmišljanje se je v času razširilo tudi v Sloveniji: "Prav v Ribnici so pred kratkim odprli rokodelsko šolo, kjer se mladi lahko učijo pletenja košar in izdelovanja najrazličnejših lesenih predmetov". Drugače pa pri Pakiševih poteka izdelovanje lesenih izdelkov zlasti v zimskem času – januarja in februarja – ko vremenske razmere onemogočajo ugodno premikanje od sejma do sejma: v domači

delavnici je namreč soudeležena vsa družina, od moža do sinov. "Naši predniki so se nekoč premikali peš, danes pa se do tržnic po Sloveniji in po Italiji peljemo z avtomobili: iz Trsta se tako vsak

dan vračamo na dom. Pot ni pretirano dolga, vožnja traja poldrugo uro", se je posmejala Mateja. Gospa Vilma Abrami Carboni pa je iz Gročane in strankam ponujala okusen med in druge čebelje proizvode. "Pri nas lahko stranke dobijo cvetlični prah, propolis, matični mleček, sirup proti kašlju, ki mu primešamo različne eterična olja, in razne energetike: ti izdelki znatno povečajo odpornost organizma", nam je povedala gospa Carboni, ki na tržaško tržnico zahaja že 25 let. Medtem si je nabrala veliko poznanstev in zvestih strank, ki komaj čakajo, da bi si pri njej nabavili čebelje proizvode, pa tudi – v božičnem času še kako dobrodošle! – sveče iz voska. "Drugace pa naše proizvode prodajamo tudi na domu. Svoječas je bila naša dejavnost nič drugega kot hobby, potem pa je povpraševanje naraslo, tako da je postalo težavno ugoditi zahtevam trga". Število panjev družine Carboni je iz leta v leto raslo: "Danes imamo okrog 200 panjev: večina le-teh je v Gročani, nekaj pa tudi v okolici Čedad, kjer proizvajamo kostonje med. Stranke izbirajo med vsemi najbolj razširjenimi: med cvetličnim medom, gozdnim, akacijevim, kostonjevim in lipovim, ki ga osebno imam najraje, ker lepo diši in je za zimske čase zelo primeren".

IG

Darovi

Za akcijo riža otrokom misijonarja Pedra Opeke na Madagaskarju darujeta Mirella in Peter Merku 120 evrov.

Za misijonarja Ernesta Saksido daruje M. V. 50 evrov.

Za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu daruje M. Bizjak 20 evrov.

V hvaležen spomin na starše darujeta Nada in Uča Gaspersič 200 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA Občni zbor

Nov odbor za nove čase

V mesecu juniju je v Trubarjevi čitalnici na Frančiškovi ulici zasedel občni zbor Narodne in študijske knjižnice. Skupščina je tedaj izpolnila le del svojih obveznosti, saj ni imenovala članov v nov upravni in nadzorni odbor. Rečeno je bilo namreč, da bi bilo treba položaj NŠK najprej temeljito premisliti in bolje zasnovati novo upravno skupino. Medtem je bila ožji skupini izvedencev poverjena naloga, naj prouči finančni položaj ustanove in njen ustroj. Zasedba, ki so jo

soglasno večino izvolila na drugem delu občnega zbora, ki je bil v prostorih NŠK v sredo, 15. decembra. V njem bodo namreč sedeli Štefan Čok, Erika Jazbar, Majda Kaučič-Baša, Borut Klabjan, Livio Semolič, Martina Štrajn, Tanja Vesel in Neva Zaghet; nadzorni odbor bodo po novem sestavljali Lida Debeljak Turk, Vili Prinčič, Martina Repinc in Ana Volpi Buzečan. Med debato je bilo iz skupščine slišati tudi nekaj predlogov, ki naj bi jih nov, korenito pomlajen odbor vzel v pretres. Samo Pahor je na primer

Foto IG

sestavljali Lida Debeljak Turk, Ana Volpi Buzečan, Martina Štrajn, Livio Semolič in Boris Kuret, je svoje sklepe strnila v dokument, ki ga bo zaupno poverila novemu upravnemu odboru v presojo. Kandidate za nov upravni odbor je skupščina s skoraj

predlagal, naj se v statut vnese člen, ki omogoča članom knjižnice dostop do statuta samega in do seznama članov, novo vodstvo pa naj tudi preuči možnost selitve zgodovinskega odseka v psojo. Kandidate za nov upravni odbor je skupščina s skoraj

Založba
MLADIKA

Ul. Donizetti 3, 34133, Trst
tel. +39 040 3480818
www.mladika.com

Danica Tomažič
**Pisma bratu
v zapor**

Vesna in
Erika Cunja
**Trdoglavček
Tomaž**

Srečen Božič s knjigami

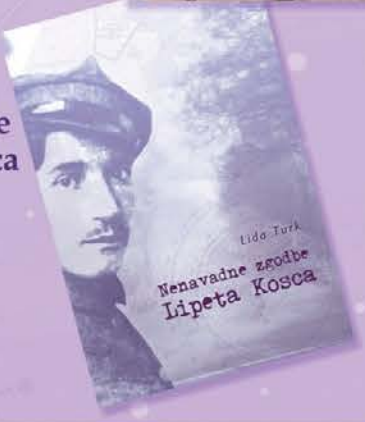
Miro Tasso
**Un onomasticidio
di stato
v italijansčini**

Evelina Umek
Zlata poroka

Lida Turk
**Nenavadne zgodbe
Lipeta Kosca**

Po domovih
kraških vasi
so zagorele svečke
ur. Vera Vetrih

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE V TRSTU

ob obletnici učlovečenja Božjega Sina

ŽELI VSEM SVOJIM ROJAKOM

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN

VSE DOBRO V NOvem LETU 2011

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

želi pevovodjem, organistom,

pevkam in pevcem ter njihovim družinam

blagoslovljen Božič

in srečno Novo leto 2011

SKLAD MITJA ČUK
IN VZGOJNO ZAPOSLOVITVENO
SREDIŠČE MITJA ČUK ONLUS

voščita vsem, ki podpirajo
njuna prizadevanja,
vesel Božič in srečno
novo leto 2011!

Mladinski zbor Ladja,
ženski zbor Devin in Fantje
izpod Grmade vabijo
na tradicionalni
KONCERT BOŽIČNIH PESMI
Štefanovo, 26. 12. 2010,
ob 17. uri, v ogrevani
cerkvi Sv. Duha v Devinu

Dragim Slovenkam
in Slovencem
voščim radostne
božične praznike,
zdravja, veselja
in zadovoljstva polno
novo leto 2011
IGOR ŠVAB
tržaški občinski svetnik

VITAL

Servisi za podjetja in privatnike
za tržaško in goriško pokrajino

PESEK 42, 34012 Občina Dolina
Tel. 040 226868 - Fax 040 226791
e-mail: vitalcoop@tin.it - www.vitalcoop.net

*Vse najboljše in obilo
uspehov v letu 2011*

vsem našim članom, strankam,
partnerjem, prijateljem in bralcem.

Zahodni in jugozahodni predel mesta (46)
GORICA, NJENE ZANIMIVOSTI IN NJEN ČAS

Mariza Perat

Dodatek k poglavju o Placuti št. 44 (izpadel po pomoti)

Na Placuti stoji tudi stavba, ki bi jo za goriške Slovence lahko imenovali kar "zgodovinska", saj je tu najprej imela sedež Katoliška tiskarna, nato tiskarna Budin in še do nedavnega Katoliški oziroma Novi glas, Goriška Mohorjeva družba, Pastirček, Marijina družba in razna društva. Tu je delovala orglarska šola, ki je bila ustanovljena na pobudo prof. Mirka Fileja in se je pozneje preimenovala v glasbeno šolo "Emil Komel". Tu je bila dvorana Marijine družbe, v kateri se je do leta 1962, ko je bil dograjen Katoliški dom, predhodnik današnjega Kulturnega centra Lojze Bratuž, odvijalo nadvse bogato kulturno življenje.

Lahko torej rečemo, da bo omenjena stavba na Placuti v zavesti goriških Slovencev vedno ostala dragocena priča bogatega kulturnega in verskega življenja v naši polpretekli zgodovini.

V zvezi z že omenjenim težkim družbenim položajem tudi v naših krajih je bil v Ljubljani leta 1892 sklican prvi katoliški shod, na katerem so obravnavali, kako pomagati slovenskim kmetom, delavcem, dijakom in osiroteli mladini. Tu so se zbrali najvidnejši predstavniki tedanjega političnega, kulturnega in družbenega življenja z voditeljem dr. Evangelistom Kekom. Prisotni so bili tudi nekateri takratni goriški kulturni delavci - duhovniki: dr. Anton Mahnič, dr. Josip Pavlica, dr. Anton Gregorčič, dr. Josip Gabrijevčič in prof. Ignacij Kralj (*Kronika Zavoda sv. Družine, Gorica*).

Na kongresu je zlasti prišla do izraza nujnost, da se vsi družbeni sloji povežejo v ustrezne organizacije,

ki bodo svoje člane ščitile in jim v potrebi nudile pomoč. Začele so se tako ustanovljati posojilnice in zadruge, ki so marsikatega kmeta rešile pred odevi in mu ohranile posestvo, ki bi sicer bilo prodano. Za delavce so bila ustanovljena katoliška delavska društva.

Tudi na Goriškem so se z vso vnemo lotili dela. Ustanovili so posojilnice in zadruge, zavode za dijakke, za osirotelo mladino, pa tudi za dijakinje in društva za delavke. Največjo zaslugo sta pri tem imela brata duhovnika dr. Josip in dr. Andrej Pavlica ter duhovniki: dr. Josip Ličan, dr. Anton Gregorčič, Janez Rojec in Jože Abram.

Tudi slovensko Alojzijevešče in slovensko Sirotišče sta bili ustanovljeni z namenom, da bosta pomagali slovenskim dijakom oziroma dijakinjam in osiroteli mladini.

Slovensko Alojzijevešče

Najprej je bilo odprto slovensko Alojzijevešče. Leta 1892 so namreč slovenski duhovniki na pobudo

Slovensko Alojzijevešče

goriskega nadškofa Alojzija Zorna ustanovili društvo "Aloysianum". Glavni namen društva je bil odpreti zavod, v katerega bi sprejemali dečke iz slovenskih župnij goriške nadškofije. Tem, po večini kmečkim sinovom s podeželja, bi tako bila dana možnost, da bi v mestu obiskovali pripravnico,

ki bi jih usposobila za šolanje na gimnaziji, saj jim vaške šole, s katerih so prihajali, niso mogle nuditi zadostnega znanja. Slovenski duhovniki so namreč z boleščjo ugotavljali, kako je mnogim nadarjenim slovenskim dečkom bodisi zaradi pomanjkanja sredstev bodisi zaradi oddaljenosti bilo onemogočeno, da bi nadaljevali šolanje.

/ dalje

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE**Afriško drevo življenja**

Včasih pomislim že, ali sem morda klavstrofobična. Včeraj sem v veliki tržaški veleblagovnici namerala kupiti nov šal in rokavice za prihajajoči hlad, po pičlih petih minutah pa sem ubrala pot nazaj in se znašla ponovno na zraku. Vse je delovalo tako zelo "preveč": prepocukrane pesmi, znatno preveč ljudi, preveč namišljenih potreb, ki nam že pogojujejo vsakdan, preveč izbire in preveč naglice, da bi kupili to in ono, pa še tretje. Vprašanje, kakšen smisel ima sploh vse to, je seveda zelo obrabljeno, in vendar se vztrajno pojavlja, ker zanj še nismo našli odgovora. Psihologi nam razlagajo, kako skušamo z nakupovanjem (v izvenbožičnem času) dejansko potešiti določene potrebe po sprejetju, na podoben način kot nas tesnoba ali neizrečeno nestrinjanje z nečim silita k praznjenju škatle čokoladnih bombonov. V prazničnih dneh želimo včasih dohajati zamujeno: minute in ure, ki jih nismo namenili otroku, ko nas je za to vprašal, vse odložene pogovore, ko nismo nikakor vedeli, kako "izprazniti čas".

In potem si ob vsakem Božiču dopovedujemo, da je resnično pomembno ravno tisto, kar imamo za samo po sebi umevno, pa ni.

Sinoči sem po neuspelem nakupu šala in rokavic med televizijskimi programi našla reportažo iz male bolnišnice v afriškem mestu Harare, ki si s posebno zdravniško oskrbo prizadeva, da bi se dojenčki mater, okuženih z virusom HIV, rodili zdravi. Od popoldanskega veleblagovniškega vrveža

popoln ekstrem. Seveda se za delo v take realnosti odpravijo izjemni ljudje, to je dejstvo. Predvsem pa je afriška upraviteljica bolnišnice izrekla eno najkonkretnjših Božičnih misli, kar jih pomnim.

"Sprašujete me, kje najdem moč, da se z malo bolnišnico borim proti taki bolezni. Moč mi daje ta otrok, ki se je rodil zdrav, pa čeprav bolni materi. In pogledajte: tu je vse neverjetno suho, skorajda ni kaplje vode. Pa vendar teži Narava, kljub tako velikim težavam, k življenju. Pogledajte to drevo, te popke, ki bodo kmalu postali rožnati cvetovi. Sama se sprašujem: kako je sploh možno, da nam to drevo ponuja svoje cvetove v tako surovem naravnem okolju? To je zame božje, predvsem pa me zanima njegovo sporočilo: vsak izmed nas naj, v vsakdanjosti, v malenkostih, v naši človeški majhnosti, teži k temu, da na njem vzklje cvet. Ne glede na izsušeno zemljo.

Treba je iz sebe iztisniti tudi eno samo kapljo vode. Upanje v jutri je samo to. Boriti se. In, če si sam na tleh, potem prositi za moč. Jaz sem kot tole drevo: včasih se počutim kot izsušena zemlja, ki nima kaj dati. Zrem v obraze teh nosečih žensk, ki so morda prehodile 200 km, da bi prišle k nam; včeraj je k nam prišla ženska s popolnoma predrtro maternico, za otroka ni bilo pomoči, njo pa smo komaj rešili. Včasih tako krvavo potrebujem dolitja vode Upanja. Potem pa mi je dovolj, da pogledam ven in uzrem rožnate popke na tem drevesu. Takrat razumem, da je moja življenjska pot enaka kot njegova. V sebi in v okoliški zemlji bova našla pa četudi eno samo kapljo življenjske vode".

Sklad DORČE SARDOČ

je za šolsko leto 2010 – 2011 dodelil naslednje štipendije:

Iskrene čestitke letošnjim dobitnikom!

Štipendije prejmejo:

Blasutig Matteo, Carta Noemi, Dorbolò Matteo, Finetti Martina, Guion Denis

(učenci Dvojezične osnovne šole v Špetru);

Custrin Anthea

(obšolski program Ekstra);

Bernetič Rebeka, Coretti Tanja, Croselli Martina, Jarc Aljoša, Zorzut Tanja

(univerzitetni študenti);

Šegina Petra

(štipendija v spomin na Davida Sosola).

Štipendijo za podiplomski študij prejme:

Stefančič Mitja**V sklad za letošnje štipendije so prispevali:**Urad Vlade Republike Slovenije
Za Slovence V Zamejstvu

Prijeteljci Davida Sosola

Doberdò e Savogna
Doberdò in Sovodnje

Sklad »D. Sardoč« se zahvaljuje vsem, ki s prispevkom »petih tisočink« omogočate skladu podelitev štipendij.

Razmišljanje ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Antona Stresa ob obletnici plebiscita

Slovenija nazadovala v državo z nepopolno demokracijo

V Sloveniji ljudje obdobje pred koncem leta preživljajo v različnem razpoloženju, v stanju nemirnega duha. Navdihujejo jih razmišljanja o pomenu in sporočilih božično-novoletnih praznikov, hkrati pa je življenje obremenjeno s stiskami in zaskrbljenostjo za prihodnost, ki jih povzročajo finančna in gospodarska kriza ter politične napetosti v državi. Janez Janša, predsednik največje opozicijske stranke, opozarja, da v Sloveniji narašča zatiranje misli in duha ter da oblast poskuša ustrahovati tudi njega kot nekdanjega premierja in ministre, ki so sodelovali v njegovi vladi. Zavrnil ga je oz. je to poskušal tudi predsednik države dr. Danilo Türk, ki je s tem najbrž prekoračil svoje pristojnosti. Na trditve Janeza Janše, da vlada pripravlja več represije, državni poglavar odgovarja, "da vsakdo lahko vidi, da gre za taktiko preusmerjanja pozornosti, še zlasti, ker to izreka nekdo, ki je v kazenskem postopku obtožen resnih kaznivih dejanj v zvezi s korupcijo". Janševe trditve pa v veliki meri potrjuje raziskava z naslovom Indeks demokracije 2010, ki jo je opravila analitična skupina znanega časnika Economist. Slovenijo, ki jo je omenjena skupina raziskovalcev pred dve letoma razglasila za državo s popolno demokracijo, so zdaj

uvrstili med države z nepopolno demokracijo. Za nepopolne demokracije so kljub svobodnim in pravičnim volitvam značilne kršitve medijske svobode, ter majhni politična kultura in sodelovanje državljanov pri odločanju o javnih zadevah. V Sloveniji v teh dneh obravnavajo dvoje tem, o katerih imajo politične stranke različna stališča. Po nedavnem naknadnem zakonodajnem referendumu, na katerem je bil zavrnjen zakon o RTV Slovenija, koalicijske stranke predlagajo omejitev meril za razpis referendumov, ker da s tem načinom opredeljevanja volivcev zmanjšujejo vlogo in pristojnosti parlamenta. Opozicija pa se je takšnim nameram odločno uprla z utemeljitvijo, da referendum pomeni pomembno obliko demokracije in zato bodo poslanci slovenske demokratske stranke morebitno omejevanje pravice do referenduma preprečili. Zadeva je aktualna tudi zaradi tega, ker sindikati napovedujejo referendum zoper novi zakon o upokojevanju, ki naj bi po napovedih vlade začel veljati v letu 2011. Pred državnim praznikom, dnevom samostojnosti in enotnosti, 26. decembra, potekajo okrogle mize, pogovori in sestanki, na katerih se udeleženci soočajo z mnenji o stanju in razmerah v Sloveniji, dvajset let

po plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti. Premier Borut Pahor je v priložnostni poslanici ponovil, "da je bila odločitev o samostojni in neodvisni državi najbolj slaven del slovenske zgodovine". Po njegovem mnenju "pa smo večkrat preveč samokritični in premalo samozvestni. Voditelji sodobne Slovenije bi se morali vprašati, koliko so izpolnjene sanje ljudi, ki so na plebiscitu sprejeli pogumno odločitev". V božični številki slovenskega katoliškega tednika Družina je razmišljanja ob dvajseti obletnici plebiscita objavil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Anton Stres. Poudarja, "da smo ob plebiscitu vedeli, da gre za dejanje, kakršnega v zgodovini našega naroda še ni bilo. Zato sta bila tudi udeležba in izid nad vsemi pričakovanji. Možnost, ki nam jo je takrat ponudila Božja previdnost, je bilo treba uporabiti. Večkrat pomislim na naše velike Slovence, kot so bili Vodnik, Slomšek, Prešeren in toliki drugi 'buditelji' Slovencev. Niso dočakali tega trenutka, a njihova prizadevanja niso bila zaman. Ničesar nam ni treba obžalovati, biti moramo srečni in veseli, da imamo svojo državo. Mogoče smo nanjo premalo ponosni. Hvala Bogu zanj! A vendar mislim, da po dveh desetletjih samostojnosti Slovenija najbolj zamuja pri polnem vzpostavljan-

ju tega, kar imenujemo pravna država ali vladavina prava. Tudi nekatere druge pomanjkljivosti izvirajo od tod. Gospodarska kriza bi nas prizadela manj hudo, če bi poprej celotno gospodarsko, družbeno in politično življenje dosledno oblikovali po zahtevah pravičnosti, enakosti, človeškega dostojanstva in poštenja". Ljubljanski nadškof in metropolit je svoja razmišljanja ob dvajseti obletnici plebiscita takole končal: "Mnogi naši rodoljubi so v preteklih stoletjih sanjali o svobodni in zedinjeni Sloveniji in mi smo uresničitev tega doživeli. Nobenega razloga ni, da ne bi sanjali še naprej, vendar ne samo sanjali, ampak tudi bolj krepko kakor do sedaj prišli za potrebnim delo. To nam nalaga tudi zavest, da za težave našega trenutka in za neizpolnjena pričakovanja nimamo pravice samo s prstom kazati na druge, ampak moramo najprej samokritično pomesti pred svojim pragom". Zgodovinar in publicist dr. Stane Granda je v koledarju Celjske Mohorjeve družbe za leto 2011 zapisal, "da je največja pomanjkljivost Slovencev pomanjkanje odnosa do lastne države. Manjka tista osnovna ljubezen do nje, ki je značilnost vseh zrelih narodov. Ne majhnost Slovenije, državljanska zavest je problem!"

Marijan Drobež

Silvestrovo v gledališču

Silvestrov večer v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica

Ce se niste še odločili, kako bi preživeli letošnji silvestrski večer, in vam je gledališka umetnost pri srcu, lahko brez obotavljanja sprejmete vabilo Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, ki vam v najdaljši noči v letu, v petek, 31. decembra, ob 21. uri ponuja v pogled uspešno iz lanske sezone, komedijo Carla Goldonija Nenavadna prigoda. Naj osvežimo spomin na vsebino predstave v razgibani in z duhovitostjo popoprani režiji Luke Martina Škofa. Monsieur de la Cotterie, ranjeni francoski poročnik v ujetništvu, že nekaj mesecev biva pri monsieur Filibertu, bogatem holandskem trgovcu. Filiberto ima hčer Giannino... in monsieur de la Cotterie kar ne okreva in ne okreva. Ko se zave, da je zaljubljen, bi rad ravnal častno – da ne bi zlorabil trgovčeve gostoljubnosti, se odloči za odhod. Vendar pa stvar ni tako enostavna. Giannina mu namreč ljubezen vrača, tu pa so še njena služabnica Marianna in poročnikov sluga Gaskonja, ki jima ločitev prav tako ni po volji, ter gospodična Costanza, ki zadnje čase vse pogostejše zahaja v Filibertov dom... Carlo Goldoni je v komediji z ljubeznivimi, vseskozi spravljivimi značaji – napisal jo je pred 250 leti, baje po resnični zgodbi – osmešil ljudi, ki se radi vpletajo v tuja življenja in "pomagajo" bližnjim, pri tem pa tvegajo, da se prej ali slej zapletejo v lastno zanko.

Z odličnimi igralci domačega ansambla se boste lahko zabavali v

Bine Matoh in Helena Peršuh

duhu Goldonijevih potegavščin, po predstavi s penino in prigrizkom pa nazdravili novemu letu, nato se lahko prepustili mestnemu praznovanju!

Cena vstopnice je 23 evrov (parter) in 19 evrov (balkon).

Vstopnica za silvestrsko predstavo ali darilna vstopnica za katero koli predstavo je lahko tudi čudovito novoletno darilo.

Naj postane NOVI GLAS tudi tvoj glas!

NAROČNINA ZA LETO 2011:

za Italijo 45,00 evrov

za Slovenijo 48,00 evrov

za inozemstvo 85,00 evrov

PODPORNA NAROČNINA: 100,00 evrov

Novi naročniki bodo prejeli v **dar** letošnjo knjižno zbirko Goriške Mohorjeve družbe, ki jo sestavljajo naslednje knjige:

- KOLEDAR GMD 2011

- Anamarija Volk Zlobec, Paola Bertolini Grudina:

NA POČITNICE GREMO!

- Andrej Arko: DOM

Obiščite nas tudi na naši spletni strani: www.noviglas.eu

50. obletnica smrti

Zapuščina politika in prosvetnega delavca dr. Jože Bitežnika

Pred 50 leti, 22. decembra 1960, je v Gorici umrl dr. Jože Bitežnik. Po izobrazbi je bil pravnik, a tudi politik, publicist in profesor. Doma je bil iz Solkana, kjer se je rodil 29. 5. 1891. Že v dijaških letih na goriški gimnaziji, ki jo je obiskoval kot odličnjak, je bil blizu krščanskega socialnemu gibanju. To gibanje je bilo na Goriškem v tistih letih pred prvo svetovno vojno zelo aktivno in uspešno, saj se je zavzemalo za splošno gospodarsko in socialno ter duhovno rast našega ljudstva. Temu nazoru je dr. Bitežnik ostal zvest do konca. Kot akademik se je vključil v katoliška društva v Gradcu in na Dunaju, kjer je študiral pravo. Ob začetku prve svetovne vojne je bil vpoklican pod orožje in po krajšem urjenju so ga poslali v Galicijo. Na tej fronti so ga 1. 1916 zajeli Rusi in v ruskem jetništvu je ostal do leta 1919, ko se je vrnil domov in v Zagrebu naslednje leto doktoriral iz prava. Bistrega pravnik, ki je slovel tudi po svojem govorniškem daru in smislu za ironijo, je tedanje krščansko socialno vodstvo, podobno kot še nekatere druge ljudi (Besednjak, Kralj) povabilo, naj se vrne na Primorsko in se tu vključi v takrat pravkar obnovljeno in snujoče se novo prosvetno, gospodarsko in politično življenje. Tako se je decembra leta 1920 dr. Jože Bitežnik vrnil na Goriško, se naslednje leto poročil s Cilko Fornazarič in se aktivno vključil v delovanje krščanske socialne skupine, v ka-

teri se je še zlasti zanimal za socialno gospodarske probleme, ki jih je bilo v deželi, ki so jo uničili boji ob Soči in ki je prišla pod oblast kraljevine Italije, ničkoliko. Zaslovel je kot 'gromovnik', ki je znal s svojimi govori navdušiti

dovalno politiko. Dr. Jože Bitežnik je bil tako z dr. Besednjakom ožji sodelavec duhovnika in poslanca Virgila Ščeka, zlasti ko je šlo za obravnavo takih vprašanj. V dogovoru s takratnim političnim vodstvom se je Bitežnik lotil organiziranja Stalnega odbora za zaščito vojnih oškodovancev, tako da je vanj vključil ne le slovenske gospodarske predstavnike, ampak tudi dovezetne italijanske gospodarske in celo nekatere politične osebnosti ter stanovske organizacije, ki so se zavedale, da je zelo kvarno za vso deželo, če po skoraj petih letih vojne uničenemu gospodarstvu ne bi pomagali na noge. Omenjeni odbor je koordiniral to delo, da je nato poslanec Šček, kot sam pravi, iskal zveze z vsemi ministri in vplivnejšimi poslanci, "tako da se moram zahvaliti klubu socialistov in klubu popolarov, da sta pritisnila na predsednika ministrov ter ministra financ, da je Zadruga znova smela dvigniti mendo 2.000.000 nepečenih kron v Ljubljani, jih prenesti v Italijo ter jih postavno zamenjati v lire". Dobro načrtovano delo je tudi omogočilo, da je Italija izplačala upnikom avstrijske poštne hranilnice celotne vsote brez odbitka. Še veliko podobnih uspehov je zabeležil dr. Jože Bitežnik s svojo eki-

po. Po mnenju nekaterih zgodovinarjev so pravi uspehi ustvarili določene napetosti in ljubosumja

v vodstvu političnega društva Edinost in ko je leta 1922 prišlo do razcepitve ter ustanovitve samostojnega političnega društva Edinost za Goriško, je dr. Jože Bitežnik postal organizacijski tajnik te politične organizacije in s tem tudi koordinator za zbiranje gradiva za politične nastope poslancev Ščeka in Besednjaka, za organizacijo zborovanj in informativnih srečanj. Dr. Jože Bitežnik je v tistih letih tudi veliko pisal, zlasti članke pravne vsebine, ki jih je objavljval v Goriški Soči in v Koledarju Go-

riške Mohorjeve družbe. Bili so neprecenljive vrednosti za vse, ki so se morali soočiti z italijansko zakonodajo in novostmi, ki so jih uvajali v Rimu. Leta 1930 je pri GMD izšla knjiga Nove postavbe, v kateri je obrazložil glavne smernice italijanskega civilnega zakonika, ki je v Julijski krajini stopil v veljavo leta 1929. Mnogim je tudi praktično pomagal s sestavljanjem prošelj in vlog za različne potrebe.

Leta 1930, ko je fašizem onemogočil javno delovanje, se je po sklepu stranke, podobno kot dr. Besednjak, umaknil na Dunaj, kjer je sodeloval z njim v Društvu narodov. Leta 1937, ko je postajalo vse bolj očitno, da bo Avstrija klonila nacionalsocializmu, se je z ženo in petimi otroki umaknil v Maribor, zatem v Ljubljano in leta 1941 v Beograd, kjer je pomagal pri izseljeniških ustanovah in sodeloval z dr. Besednjakom pri po-

sredovanju pomoči rojakom, ki so ostali v mejah Italije. V Gorico se je lahko vrnil šele ob koncu druge svetovne vojne in se udeleževal zlasti kot profesor na goriški klasični gimnaziji in učiteljsku ter zadnja leta na strokovni šoli. Politika ga je še vedno zanimala in tako se je povsem naravno znašel v krogu Slovenske krščanske socialne zveze in aktivno sodeloval z dr. Besednjakom, ki se je medtem vrnil v Trst. Tako je dr. Jože Bitežnik postal tudi sodelavec in urednik z Goriškega za tednik Novi list, s katerim je nato resno sodeloval in za katerega je svoj članek prispeval tudi za božično številko, ki je izšla prav na dan njegove smrti leta 1960. Obletnice velikih osebnosti so priložnost, da se zamislimo v mnoge stvari. Ko se po petih desetletjih spominjamo dr. Jože Bitežnika, se nam taki miselni izzivi kar nizajo.

MT

Informativno srečanje z goriškimi članicami SSO

Deželni seznam za slovenske organizacije zahteva pozornost

Oktober letos je stopil v veljavo pravilnik za vodenje deželnega seznama za slovenske organizacije, ki ga določa 5. člen deželnega zakona 26/2006. To predstavlja pomembno novost v odnosih z Deželo FJK in razvejenosti stvarnosti civilne družbe slovenske narodne skupnosti. Zaradi tega je goriško pokrajinsko vodstvo SSO ocenilo, da je potrebno lastne članice seznaniti z novostmi, ki jih predvideva Deželni seznam, jim posredovati potrebno dokumentacijo (sicer je že prisotna na spletni strani Dežele) in se pogovoriti glede

morebitnih pojasnil.

Enournno srečanje, ki so se ga udeležile skoraj vse goriške članice SSO, je bilo pozitivno in koristno za marikateri vidiki. Vpis v Deželni seznam je pomemben dokument, ki ga morajo slovenske ustanove, organizacije in društva upoštevati za odnose z Deželo FJK, za pridobitev prispevkov, za črpanje sredstev iz deželnega sklada za Slovence in za pravico do prisotnosti na deželni konferenci o varstvu slovenske jezikovne manjšine.

V uvodnem delu srečanja je pozdrav prinesel pokrajinski

predsednik SSO Walter Bandelj, ki je pozval k upoštevanju določil za vpis v Deželni seznam. V nadaljevanju je podrobno oris pomena in vloge Deželnega seznama orisal Julijan Čavdek. Ob koncu je bilo še dogovorjeno, da bo goriški urad SSO na razpolago za morebitna druga vprašanja ali informacije. Na koncu je bil tudi trenutek za kratko izmenjavo božičnih in novoletnih voščil. V sklopu delovanja goriških članic SSO bo sicer še marsikatera prireditev, ki bo popestrila dni ob koncu letošnjega leta in nudila priložnost za družabnost in voščila.

Z inovacijami nad krizo v gospodarstvu

Ustvarjalni, uspešni dosežki slovenskih inovatorjev

Znanjem in ustvarjalnostjo je možno, da se hitreje vključujemo v mednarodne tokove znanosti in tehnike. Prav to primanjkuje ne samo Slovencem, ampak tudi drugim narodom v EU. Iz gospodarske in finančne krize nam lahko bistveno pomagajo inovatorji oz. ustvarjalci na številnih področjih gospodarskega življenja in poslovanja. Zato je potrebno, da država bolj prisluhne podpori inovatorjev. Od primorskih inovatorjev so se številni uveljavili na domačem in tujih trgih. Prejemali so najvišja možna priznanja za ustvarjalne dosežke. Na področju mednarodne motivacije in stimulacije je sejmih in konferencah se v zadnjem ob-

dobju uveljavlja zlasti Hrvaška, ki ima celo svojo zadrugo inovatorjev in dobro sodeluje s hrvaško skupnostjo za tehnično kulturo. V lanskem in letošnjem letu so organizirali več odmevnih mednarodnih konferenc z razstavami in sejmi pomembnih izumov in drugih ustvarjalnih dosežkov. Tako je bilo tudi letošnje jesen, ko so trije slovenski inovatorji na sejmju ARCE v Zagrebu prejeli zlata odličja za vrhunske dosežke. Pri tem velja posebej poudariti Ivana Gregoriča, Rafaela Cingerleta, Jožefa Vlaha in Alojza Tomazina. Inovator Ivan Gregorič z Vogrskega pri Novi Gorici je zabeležen z novim izpopolnjenim sa-

mohodnim večfunkcijskim kmetijskim strojem, ki omogoča delo na najzahtevnejših kmetijskih zemljiščih, zlasti na tistih z velikimi strminami. Glede na kakovost in konkurenčnost ter izvirnost njegovega izuma pričakujemo, da bo kmalu sledila redna proizvodnja njegove naprave, ki je opremljena s pogonom v treh hitrostih. Prednost njegovega izuma je v tem, da odpravlja hrup in fizične obremenitve, vključno z neprijetnimi vibracijami in mravljinčenjem rok ter vdihovanjem zdravju škodljivih izpušnih plinov. Prepričani smo, da bo ustvarjalna pot omenjenih inovatorjev, zlasti Ivana Gregoriča, spodbudila še drugim za oblikovanje, razvoj, proizvodnjo in prodajo izdelkov in opreme za najzahtevnejša mednarodna tržišča.

Gabrijel Devetak

Depresija v božičnem času

Božič ni za vse praznik družine in veselja

Kot vsako leto so v tem času izlozbe bogato okrašene, po mestnih ulicah se slišijo znane božične melodije, po televiziji oglašujejo drage parfume, dragulje, ure, vsepovsod vlada praznično vzdušje. Božični čas ne predstavlja samo daril, pojedin, družine, veselja; nekaterim ljudem pričakovanje praznikov prinaša tudi melanholijo in žalost. Depresija v božičnem času resnično obstaja. Že leta 1981 so v Archives of General Psychiatry objavili študijo z naslovom Christmas and psychopathology, v kateri je podrobno opisan t. i. Christmas Effect, to se pravi "božični učinek" na človekovo psiho, ki povzroča znatno povečanje števila hospitalizacij iz psihopatoloških razlogov. Največkrat traja "božična depresija" le v prazničnem obdobju, po katerem se duševno stanje človeka vrne v normalni tok, nekaterim pa se žalost po praznikih spremeni v klinično depresijo. Med dejavnike, ki povzročijo depresijo, lahko uvrstimo: povečanje stresa, fizično utrujenost, neizpolnjena pričakovanja, biološko občutljivost za zimsko sezono in nizko sončno sevanje, težave pri bivanju z lastno družino, spomine na pretekla praznovanja, socialni pritisk na prekomerno potrošništvo... To so dejavniki, ki jih človek najbolj občuti ob koncu leta, ko prekine vsakodnevno rutino in najde čas za obračun. Tedaj spozna, da ni dosegel zastavljenih ciljev, občuti odsotnost drage osebe, oddaljenost od družine in pri tem utrujenost in stres ojačata negativne

občutke. Oseba postane melanholična; to pa je v nasprotju z veseljem praznovanjem in se zaradi tega počuti še bolj krivo in neprimerno v odnosu do drugih. Depresija ima različne posledice na človekovo zdravje: glavobol, motnje v spanju, težave pri koncentraciji, tesnoba, abulija (brezvoljnost, pomanjkanje volje in nesposobnost odločanja), zmanjša-

čas počitnic in darov. Starejše osebe zaidejo v depresijo, ker imajo v teh dneh polno hišo sorodnikov in vedo, da bodo po praznikih ponovno same. Kako se lahko izognemo božični depresiji? Sprejeti moramo dejstvo, da nismo dolžni izkazovati sreče in veselja, če doživljamo bolečo situacijo v svojem življenju. Skušajmo se izogniti presežkom: ne smemo potrositi preveč denarja ali se zateči v hrano, saj bo to povzročilo občutek krivde. Ne smemo primerjati letošnjega praznovanja s praznovanji preteklih let in si postavljati nedosegljivih ciljev za prihodnje leto. Preživimo več časa v družbi prijateljev; še po-

no zanimanje za dejavnosti, ki navadno prinašajo veselje (hrana, spolni odnosi, delo, hobiji in druženje s prijatelji), občutek praznine in nezaupanje v prihodnost. V tem času so najbolj podvrženi depresiji starejši in najstniki. Najstnik že itak doživlja obdobje velikih sprememb v svojem življenju: žalost zaradi zavrnitve na ljubezenskem področju ali oddaljenost od staršev prinese na površje spomine iz otroških let, ko je bil božič pričakovan praznik,

sebnost dobro je, da izkoristimo ure svetlobe na odprtem, v naravi. Izognimo se "Post Christmas let-down", to se pravi duševnim post-božičnim krizam, tako da si zamislimo nove, realistične projekte za prihodnje leto. Vsekakor se lahko potolažimo z dejstvom, da, če nas doleti božična depresija in nam z lastnimi močmi uspe izveči se iz nje, nam bo to dalo veliko moč in pozitivno energijo za uspešen začetek novega leta.

Katja Ferletič

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Palik
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, izozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zanesljivost in tajnost za osebnostne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v ponedeljek, 20. decembra, ob 14. uri.

Človeška solidarnost

Misli v snegu

Zunaj padajo prve snežinke, ki so bile napovedane že pred dnevi, spokojno miren zimski dan je, tiho ždim ob oknu in gledam v sivino, ne da bi dejansko videla pisanega detla, ki si išče hrane na sosedovem orehu. Razmišljam o Vesni. Spoznali sva se samo bežno, teden dni je bila v naši vasi na dopustu, vendar sva se ujeli, tako zelo sva si bili podobni, predvsem zaradi volje do življenja, energije in ljubezni do narave. V tistih nekaj dneh sva si toliko povedali, da jo sedaj nekako poznam, kot bi bili sestr. Včeraj pa je prišla novica... Vesna ima... neozdravljivo... ne da se več operirati... prepozno... V srcu me stiska, mislim na praznike, ki so pred vrati, a ni mi do njih. Spet bodo vsi nakupovali in spet bodo pokale petarde. Spet naglica, spet prerivanje. Sprašujem se o smislu našega bivanja tu, o smislu vsega trpljenja in o življenju, ki je kljub vsemu lepo in po katerem hlastamo do zadnjih moči. Ko pa smo še zdravi in polni moči, včasih pozabimo na njegovo lepoto in na

minljivost. Groza me je in duši me, ko mislim na to, kar v tem trenutku doživlja prijateljica, ko mislim na strah, obup, trpljenje. In način, kako dojemamo in živimo naš vsakdan, se mi zdi smešen in beden. Predvsem naše pehanje za denarjem, predvsem to kopičenje na račun sebe, svojih najbližjih in vseh soljudi. Predvsem to, da nekateri, oslepljeni z denarjem, ne vidijo več pravega smisla našega bivanja. Prijatelji in znanci, ki Vesno poznamo, smo sicer nekoliko drugačni, vsaj nekoliko. Vsi smo se takoj povezali, tisti, ki živijo blizu nje, so ji celo prepletkali stanovanje, redno skrbijo zanjo, sledijo poteku bolezni, mi, ki smo bolj daleč, čeprav je v tako majhni deželi, kot je Slovenija, pojem daleč zelo relativen, pa govorimo z zdravniki, brskamo po internetu, zbiramo denar. Ker ga ima ona, samozaposlena v kulturi, malo ali nič. Vesna je celo rekla, da ji nikoli ni bilo tako toplo pri srcu, da nikoli ni bilo okoli nje toliko prijateljev. Res, tudi meni se je pred kratkim

zgodilo, da sem bila v največji žalosti obkrožena s prijatelji. In sem začutila vso toplino, vso lepoto, vso veličino tistega vse prevečkrat pozabljenega čustva, ki mu pravimo ČLOVEŠKA SOLIDARNOST. Meni je solidarnost nekako prirojena, trpljenja drugih ne morem prezreti, boli me, kot bi se dogajalo meni, upiram se, kot bi šlo za moje življenje. Tako sem bila že kot otrok, saj so me v šoli zmerjali z nepopravljivim sanjačem in idealistom. Tudi domača vzgoja, ki je šla žal nešteto krat v napačno smer, ni vplivala name. Kolikokrat so mi starši pravili, no, pa kaj te briga, nase glej in na svojo družino, važno je, da je z nami v redu. Jaz pa sem samo nemo strmel vanje in jih v tistih trenutkih celo sovražila. Moja družina je svet, moja družina so vsi soljudje in vse živali. Ne bom ločevala, saj vsako trpljenje boli, vsaka žalost trga srce, čisto vsi smo potrebni enake ljubezni in prijateljstva. In taka sem ostala, včasih mislim, da nisem dorasla, da sem po duši še otrok, ampak ostati otrok z otroškim srcem je pravzaprav velika sreča. Prijateljstva in solidarnosti je žal dandanašnji vse manj.

Ker bi vsi raje imeli, kot dajali, ker nas učijo konkurenčnosti, ne pa dobrote. Ker o solidarnosti ni več govora niti v šoli. Ker naše gospodarstvo rabi potrošnike, ne pa ljudi. Včasih sem že čisto obupana, predvsem, ko poslušam ljudi, ki

videti, ker so preveč zazrti vase. In medtem ko tožijo nad revščino, v smetnjake odnašajo kruh. Čisto res, kruh, o katerem otroci nerazvitega sveta lahko samo sanjajo. Pred tedni, ko sem slučajno za trenutek vključila televizijo, pa se je v meni vendarle prižgalo upanje.

mesecev preživelj z enim samim evrom na dan. S tem je hotel pokazati nam vsem, v kakšni bedi živi večina človeštva. Da, strinjam se z Alešem, pri nas prave bede ni, vsaj tiste bede, ki je neusmiljena in resnično kruta. Pri nas največkrat tarnamo ob polni skledi, prava beda pa je, ko sam umiraš in ti otroci pred očmi ginevajo od lakote. No, v oddaji je bilo še veliko lepega, veliko upanja je vlivala vsem nam, ki smo že izgubili vero v poštenost. Da, saj imajo udeleženci okrogle mize prav, takih, ki kradejo in grabijo na račun drugih, je samo peščica in samo to peščico moramo premagati in prebuditi v srcih vseh nas občutek človeške solidarnosti..., pa bosta Slovenija in svet drugačna. Zunaj sneži, mraz je, a nekje na zahodu nad Furlanijo je zaznati medlo, slabotno svetlobo. Morda je nebo, pomislil, morda je jasna. Vedno se zjasni po snežni nevihti. In vedno nas ogreje stisk prijateljske roke, ko nam je najbolj hudo. Na srečo je še tako...

Suzy Pertot

imajo topel dom, ki imajo po dva avtomobila, ki imajo psa z rodovnikom, ki nosijo domov polne vreče hrane, pa se pritožujejo, da so reveži, da bi morali dobivati socialno podporo, da bi jim morali drugi pomagati. In ne vidijo prave bede okoli sebe. Ali je nočejo

Upanje, da nas je še veliko takih, ki smo po srcu drugačni. Šlo je za oddajo Pogledi, na RTV Slovenija. V njej je bil govor ravno o solidarnosti in prostovoljstvu. In mi je bilo toplo, ko sem med gosti zagledala najprej prijatelja s Facebooka Aleša Čerina, ki se je več

mo bati, da bi slovenski šport v Italiji v takem režimu izgubil z odra. Matej, Loris, Tanja in polpoklicni Krasovi nogometaši bi mirno sodili ob bok slovenskih nagajencev in priznanja bi postala tako še bolj prestižna in ne neki folklorni vrtiček zamejcev, ki jim je treba podeliti kako nagrado.

HC

Zamejski šport

Revijo sorodnikov bi kazalo poenotiti

Pred tednom dni so v goriškem Kulturnem domu podelili nagrade Naš športnik 2010 najzaslužnejšim primorskim športnicam, športnikom in ekipam z obeh strani meje za iztekajoče se sončno leto. Prireditev z neposrednim radijskim oddajanjem po Radiu Trst A in Radiu Koper (in posneto oddajo za slovenski deželni sedež RAI FJK in TV Koper-Capodistria) so že 27. skupaj organizirale medijske hiše iz Furlanije Julijske krajine in slovenske Primorske v sodelovanju z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji in Olimpijskim komitejem Slovenije (uvodni nagovor je imel legenda slovenskega športa

Miro Cerar). Režijo, ki jo izmenično prevzemata RAI in Koper, sta letos podpisala Katerina Citter (za televizijo) in Ivo Tull (za radio), spored pa sta ob glasbenih vložkih para Martina Feri – Tomaž Nedoh in skupine Vulture

ter Verč. Za plesno točko so poskrbele domače navijačice Športnega združenja Dom. Med slovenskimi športniki v Italiji so bili po mnenju športnih novinarjev letos najboljši umetnostna kotalkarica Tanja Romano, odbojkar Matej Černic in Nogometni klub Kras. Pri moških je drugo mesto zasedel še en odbojkar, Loris Mania, tretje pa jadralka Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta. V ženski konkurenci je bila druga namiznoteniška igralka Lisa Ridolfi, tretja pa te-

je bilo tretje mesto domena mladincev do 19. leta Športnega združenja Jadran. Pri Primorcih sta nova športnika leta atletinja Snežana Rodič in nogometaš Valter Birsar, najmoštvo 2010 pa je državni prvak Nogometni klub Koper. Druga in tretja med dekletki sta kajakašici Urša Kragelj in Špela Ponomarenko, na stopničkah med fanti sta še kolesar Kristijan Koren in košarkar Goran Jagodnik, med moštvu pa koprsko zmagoslavje dopolnjujejo še vaterpolisti Rokave in rokometarji Cimosa. ZSŠDI je kot običajno podelilo tudi posebna priznanja najzaslužnejšim zamejskim športnim delavcem za življenjsko delo. To so letos bili pretežno zastopniki našega odbojarskega gibanja, in sicer Norči Zavadvav, Marjan Tomšič, Valentino Juretič, Danilo Rioline in nižja srednja šola Ivana Trinka iz Go-

rice. Odgovorni urednik slovenskega novinarskega oddelka deželnega sedeža RAI Marij Čuk pa je kolegu Borisu Simoneti iz-

ročil nagrado za dolgoletno vodenje priljubljene oddaje Šport in glasba na Radiu Trst A. Ugotovitve glede dogodka se v bistvu iz leta v leto ponavljajo. Kronična odsotnost na podelitvi nagajencev, v prvi vrsti zamejcev, je v zadnjih izvedbah velika hiba prireditve Naš športnik, ki je postala parada sorodnikov. Tudi o umestnosti radijske oddaje v živo, ki ima zaradi narave nagajevanja določene nerodne premore in pomanjkljivosti, lahko debatiramo. Še bolj poglodbeno kakor glede oblike pa se menda velja zamisliti o vsebini same prireditve, katere kriteriji za izbor se pri italijanskem delu tu pa tam rahlo spreminjajo (letos so bile tu spet tri ekipe, zadnja leta pa samo ena), na slovenski strani pa so že nekaj časa preverjeni. Zamisel, o kateri se redno razglablja in za katero smo se v prejšnjih letih preko teh stolpcev že ogrevali, je skupen vseprimorski izbor. Nikakor se ne sme-

mo bati, da bi slovenski šport v Italiji v takem režimu izgubil z odra. Matej, Loris, Tanja in polpoklicni Krasovi nogometaši bi mirno sodili ob bok slovenskih nagajencev in priznanja bi postala tako še bolj prestižna in ne neki folklorni vrtiček zamejcev, ki jim je treba podeliti kako nagrado. Glede samih nominacij in dobitnikov večjih pripomb ni, saj je bila izbira vrhunskih športnikov zlasti med Slovenci v Italiji navsezadnje izjemno ozka. Zanimivo je kvečjemu dejstvo, da sta se Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta v prejšnjih izvedbah pojavljala kot ekipa (mladinska in nato članska), ker sta pač dvojec, letos pa sta bila ob pomanjkanju konkurence pri moških vključena med posameznike... Še en dokaz, da bi bilo mogoče res potrebno skupni čezmejni prostor tudi pri nagradah Naš športnik od prihodnje izvedbe poenotiti.

and the guru sveže vodila - in se pogovarjala z nagrajenci - mlada sodelavca slovenskega deželnega sedeža RAI Mairim Cheber in Pe-

nisačica Paola Cigui. Med ekipami se je na drugo mesto prebil Športni krožek Kras z žensko namiznoteniško vrsto, medtem ko

Slovensko in argentinsko pripadnost skušam uskladiti. Čutim, da me ta dvojnost bogati, ker sem lahko spoznala dve kulturi, dve mišljenji. Ni pa vedno lahko, ker zahteva tudi veliko ur in žrtv. Čez dan se dogaja vse, kar je argentinskega, in sicer šola, delo, obveznosti, zvečer pa sledijo seje, vaje in delo v slovenski skupnosti. Tudi konci tedna so vsi polni šole, prireditev in vseh mogočih dogajanj. Na vrstnike, ki so se preselili v domovino svojih staršev, gledam pozitivno. Vem, da večina pogreša svoje sorodnike in življenje v slovenski skupnosti. Tudi odprtost in gostoljubnost argentinskega naroda večkrat pogrešajo. Lahko pa z vsem, kar so prejeli od svojih prednikov, s pridobljeno izobrazbo in profesionalnostjo ter pridnostjo pripomorejo k rasti in razvoju Slovenije. Glede mešanih družin je zelo relativno, v skupnosti je veliko otrok, ki imajo enega od staršev, ki ni Slovenec, pa vendar dobro obvladajo slovenščino in aktivno sode-

lujejo v naših slovenskih organizacijah in domovih. To je res odvisno od vsakega primera posebej. Res pa je, da je vedno več mešanih zakonov in bomo morali poskrbeti za več tečajev za špansko govoreče, da ne bi zaradi jezika izgubljali ljudi.

Kako gledaš na kratkoročno prihodnost slovenske skupnosti v Buenos Airesu in sploh v Argentini?

Na prihodnost slovenske skupnosti v Argentini gledam z optimizmom. Naše slovenske šole, organizacije in domovi so še vedno polni otrok, mladine in odraslih. To je sad neutrudnega in požrtvovalnega dela naših prednikov! Računa bi poudarila veliko vlogo naših duhovnikov in izobražencev, ki so veliko naredili in organizirali že v begunskih taboriščih in nadaljevali svoje delo v Argentini ter v drugih državah, kamor so se izselili. Danes si za to prizadevamo že mlajše generacije tukaj rojenih, vsak dan se trudimo, da se ohranimo in okrepimo. Hvala Bogu, nam Argentina ni bila nikoli v

spotiko, temveč nam je dala možnost, da smo svobodno in suvereno gojili katoliško vero, slovensko besedo, šege in navade. Slovenec je po navadi v službi zelo spoštovan ter poznan po pridnosti in zavzetosti.

Prepričana sem, da bomo ostali, dokler bomo sami hoteli! Mladim pa je treba vcepiti čut pripadnosti in ljubezen do vsega, kar je slovenskega. To se mora začeti najprej v družini, potem pa v skupnosti. Če so starši zavedni, zahajajo in podpirajo slovensko skupnost, če slovenska zakonca govorita med sabo in tudi z otroki dosledno slovensko, se bo slovenstvo ohranilo še dolgo. Velikokrat ni lahko, ker je treba plavati proti toku in se boriti, da vzdržimo.

Sama sem hvaležna Bogu, staršem in starim staršem, vzgojiteljem in vsej slovenski skupnosti za vse, kar sem prežela. Moja dolžnost in vsakega mladeža je, da ostane zvest vrednotam, ki jih je prejel ter jih s ponosom in idealizmom, kot so jih imeli naši predniki, tudi posreduje naslednjim rodovom.

Z 9. strani

"Na prihodnost..."

Ali gostujete s skupino, pa tudi z drugimi dejavnostmi, na primer z zborom, tudi drugod po Argentini? Tudi med neslovensko govorečimi Argentinci? Ali tudi v drugih izseljenjskih sredinah v Kanadi, Avstraliji ipd.? Z gledališko skupino Naš dom San Justo smo gostovali v Sloveniji in na Koroškem. Folklorna skupina je nastopala v Sloveniji in zamejskem, večkrat v Barilochoh (meseca julija za praznik snega), v Mendoza, v Misionesu (za praznik izseljencev), v Rosario in na raznih slovenskih prireditvah in argentinskih občinskih ter državnih praznikih. Mešani pevski zbor San Justo je gostoval v Sloveniji in v zamejstvu, v Mendoza, v Iguazu - Misionesu, v Rosario, pel je tudi v znamenitem teatru Colon; več krajevnih in slovenskih prireditev v Buenos Airesu popestri s petjem. Zbor poje tudi za velikonočne in

božične obrede v osrednji slovenski cerkvi Marije Pomagaj. Z zborom veliko sodelujemo na tekmovanjih, koncertih in raznih prireditvah po Argentini.

Kako bi ocenila obisk v Sloveniji? Kako se je spremenil odnos do matične domovine v zadnjih desetletjih? Kako je danes? S kakšnimi vtisi ste se vrnili v Argentino? Kakšni so stiki z vrstniki v Sloveniji?

Zadnji obisk v Sloveniji in v zamejstvu bi lahko ocenila kot odličnega. Vesela sem bila, da sem se z vso skupino udeležila tudi Evharističnega kongresa v Celju, doživela sem ga kot veliko milost in nepozaben dan! Med turnejo smo bili povsod zelo lepo sprejeti in povsod smo doživeli lepoto narave in prisrčnost ljudi. Odnos argentinskih Slovencev do matične domovine je vsak dan boljši. Od osamosvojitve dalje

*Vesel
Božič
in
srečno
novo leto
2011
vam želita*

Doberdò e Savogna
Doberdob in Sovodnje

ZKB
1908

credito cooperativo del carso
zadrúžna kraška banka

